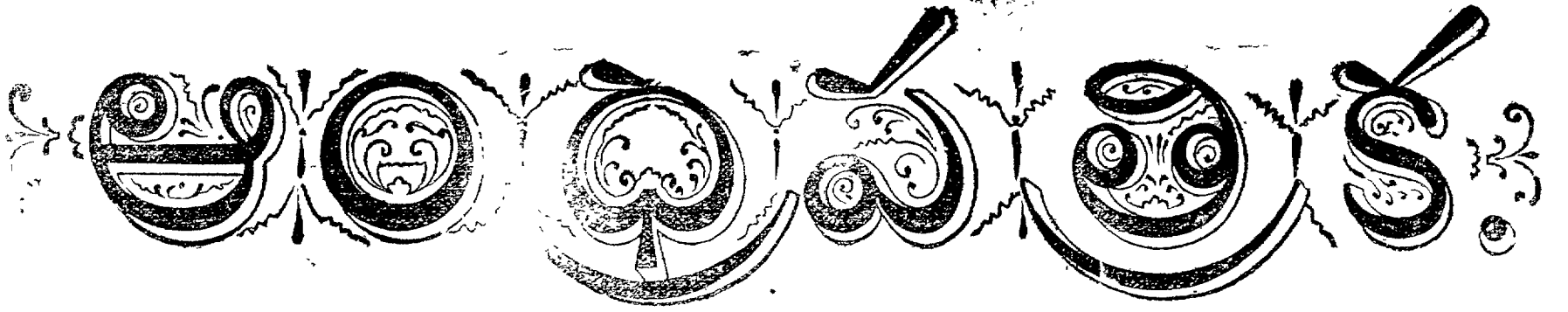

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి ప్రింట్ క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310843

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 19-వ తేది మంగళవారము
కుదిరోడ్లారి నామనంపత్తరము, మాఖమాస శుద్ధ చతుర్దశి ౧౪.

No. 170
సంచిక ౧౭౦

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924

అమృతాంజనము క్యాలండరు

1924

గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలండరు 1-కి నెల 0-4-0.

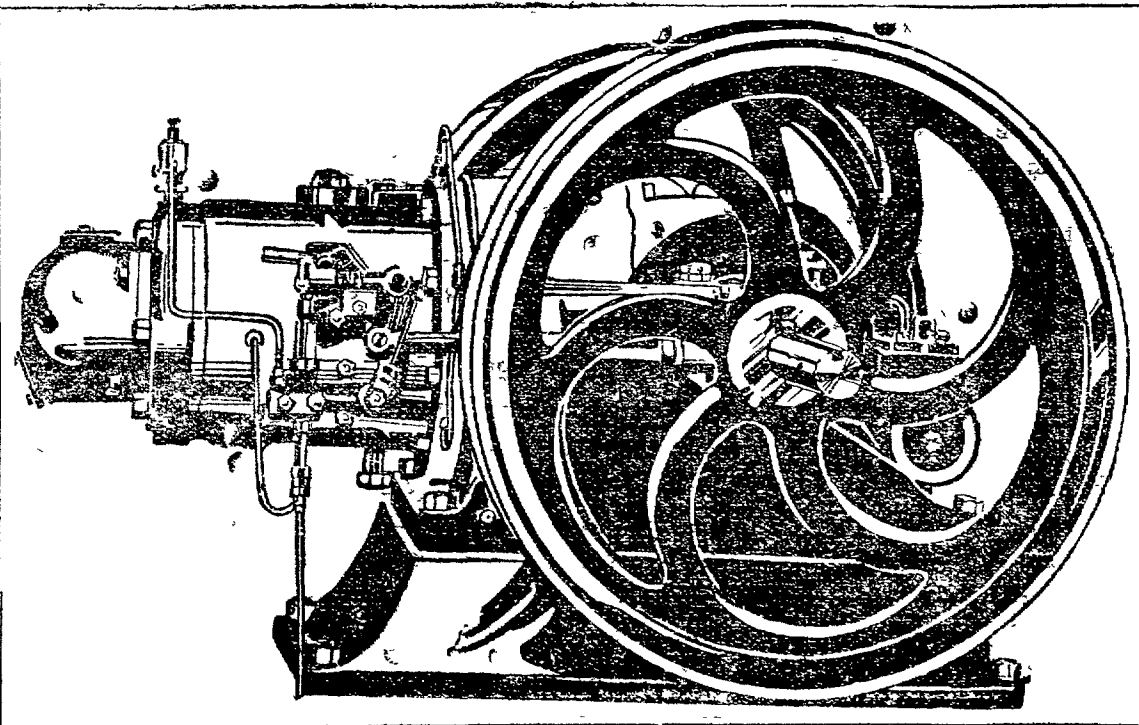
పి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరీ రోడ్డు, బొంబాయి.

కేటన్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ఈదిగువ తెలుపబడిన లాభములతోను మిగుల
మితవ్యయము గల ఎంజిను

SOLE AGENTS—

HEATLY & GRESHAM Ltd.

No. 17 & 18, Pophams Broadway,
MADRAS

Post Box No. 228

Telephone No. ౨౨౮

చౌక
మిక్కిలి మితవ్యయముతో
పనిచేయును
మన్యుమొదలగునవి లోనికి
పోయి చెడిపోదు
సులభముగా కదలును

—

ధరలు తగ్గించబడినది
ధరలకు మాకు వ్రాయుడు

మదరాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇన్ కార్పొరేటెడ్ యిన్ ఇంగ్లాండ్)

ప్రకటన

ఇ. ట్యూనియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు తగ్గుట
1924 సం॥ మార్చి నెల 1-2 నుండియు, యం. యన్.
యం. రైల్వే ఇంటర్మీడియటు మెయిలులో ఒంటి ప్రయాణపు
చార్జీలు మెయిలు 18 రు. 0-0-5 నుండి రు. 0-0-5 కు తగ్గించబడును

వెల్లింగటన్ సినిమా

16-2-24 శనివారము నుండి 22-2-24 తేదీ శుక్రవారము వరకు
సా॥ 9-15 గంటల ప్రదర్శనము. రాత్రి 9-30
3వ, ఆదివారములందు 8-15 గంటలకు యూనిటర్స్
జాబ్బా టికెట్ వండేటప్పుడు ఆట. 18 దినములలో ప్రదర్శనము
చట్టము. విలియం డెస్సాండు

అను ఆట ప్రదర్శనమును. మూడవవారము
యన్. యన్. శుక్రవారము లందు 8-30 గంటలకు
విద్యుత్ పరీక్షించిన సినిమా పేటింగు ఆర్ థెట్రా
ఇంటర్ నాషనల్ న్యూస్, హాస్యముచూపబడును.

నోటీసు

ఎంపైర్ ఆఫ్ ఇండియా రైఫ్ అస్సైర్మెంట్ కంపెనీ
లిమిటెడ్

మద్రాసు, ఆస్ట్రేలియా వీధి నెం 4/105 రు భవనమునం
దున్న శ్రీనివాసన్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్
యన్. ఎం. కె. శ్రీనివాసన్ గారిని మద్రాసు రాజధానికి
చీఫ్ ఏజెంట్ నుండి 18-2-1924 తారీఖునండి తొలగించడమైనది.
ఇందు కంపెనీ స్వంత శాస్త్రాలమును త్వరితమున మద్రాసు
వందు తొలగింపబడు విషయము జరుగుచున్నది.
అంతిమమున పాతనీ హాల్ లులు వారి ప్రేమితులను,
యన్. ఎం. కె. శ్రీనివాసన్ బొంబాయిలో నున్న హెడ్ ఆఫీసునకే
పంపుకొనవలెను.

అల్లం భూగా ఆంధ్ర కో., మేనేజర్, బొంబాయి.
Allum Bhargava & Co., Managers, Bombay.

చెన్నపురి కార్పొరేషను నోటీసు

పల్లనరం క్వారీలనుండి రాళ్లను పగులగొట్టు
టకు చేరెడి సామానులు ఇంచుమించుగా ఈ
దిగువ తెలుపబడినవాటిని ప్రతినెల సరఫరాచేయు
టకు తెంపడ 6-3-1924 వ తేదీ గురువారము
మధ్యాహ్నము 1 గంటవరకు చెన్నపురి కార్పొ
రేషను కమిషనరుగారిచే అంగీకరించబడును. సదరు
సామానులు పల్లనరం క్వారీలవద్దనే తెచ్చి సరఫరా
చేయవలెను.

ఎల్. బి. పానులు.

గక్ పాడరు	500
డ్రైనాపైట్	150
సేఫ్టి పూసు	150 చుట్టులు
డెటా సేట్లర్లు	50

బండివాడుగ, పోలీసు లై సెంసు మున్నగు
ఖర్చులు చేర్చి యే ధరలు తెలుపబడవలెను.

10 దినముల కొకవారాయము ఏప్రకార
ము తెలుపబడునో అట్లు వాటిల సరఫరా చేయ
వలెను.

రూ 50 లను మునిసిపల్ ఖజానాలో చెల్లించి
సదరుశీదను లేక రూ 50/-ల నోట్లను ప్రతిపెండ
రుతో పంపుకొనవలెను.

జి. టి. బోగ్, ఆర్టింగు కమిషనరు,
రిప్పర్ బిల్డింగు మద్రాసు,
14-2-1924 తే. ఎమ్, 15-2-24.

అంతర్వేది రహిత్యము

దొరల దుష్టచర్య

ఫిబ్రవరి 17:—నిన్నటిదినము అంతర్వేదిలో శ్రీ సరసింహ
స్వామివారి కళ్యాణము జరుగవలెనని జరిగినది. అచ్చట
కొంగు నాటకములు చేసిన మహాకవిగారును వర్ణించుట
లేవు నాకు వేరువిధమున వారముల కరకాళము లేకపోయెను.
కాని ఒక చిన్న సంగతి దొరల దుండమునకు కారణముగా కరి
గెను. అదొక రెవెన్యూ కాజుమండి కుటుంబముగారికి మార్
దొరగారు బి. సి. యన్ ను పోలీసు అసిస్టెంటు నుండి పంపిం
డెట్టుగా రు. 5. దొంగారము అయియున్నాడు. రథము
అక్కడే బయటపడింది. అంతలో ఈ దొరగారిని వారి
ముందుగా నడుచుచున్న ఒక పోలీసు ఇన్స్పెక్టరును కొంత
మంది కనిపింపబడినట్లు విగ్రహం రెండుత్రాళ్లవలన కాజుచేసి
కొనుచు నడకసాగి కొన్ని అడుగులు పోగిన తరువాత వారివద్ద
ముగా వలెట్టుల చేతులలో ధరింపబడుచున్న స్వరాజ్యబండా
లు కానవచ్చినవి. రథమును స్వంతబ్రహ్మదేవుని వారు తలం
టితుల చేతులలోనుండి తొలగించి వాటిని తమ కాళ్లతో నిర్దమ
దొరలు త్రొక్కి పారవేసెను. అనంతరములో నేను దొరలకు
దగ్గరగానే గోదావరికి కొంగునమిటి కార్యదర్శిగా రి
మొనరించి తిరుమలరావుగారిలో మాట్లాడుచుంటిని. కాని
ఈనెండ్లాపు పని దొరగారిలో ఒకరేచేసిలో ఆచేసినవారు
మార్ దొంగారో లేక కే. దొంగారో లేక వాటిద్దరూడా
చేసిలో ఈసంగతిమాత్రము సంగతి గుర్తించలేకపోతిమి. కన్ను
మాసి తెరచేకాలములో రెండుమాడు స్వరాజ్యబండాలుగతి
అట్లు కావడమున్న ఒకరేదైన వలెట్టులు క్రిందకు నోక్కితే
బడవడమును జరిగింది. రథమును నామితులగు తిరుమలరావు
గారు దొంగలైపుకు గబగబా వెళ్లిఎదుర్కొని వారికి సలాంచేసి
ఇట్లు చెప్పిరి. అయ్యో మీరు మాస్వరాజ్యబండాలుల వలెట్టు
లచేతులనుండి తొలగించి వాటిని మీ కాళ్లక్రిందచేసి త్రొక్కుట
చూచితిని. మీరు వెద్దపనుష్యులు. అట్లు మీరు మమ్ములను అ
గౌరవపంచుకొనకా కరువాతి జెండాలుంచుకొనడం నిషేధ
మేమియు మీ రొనంపలేదే. అట్టి నిషేధమే మీరు చేసిన
యెవల మేము జండాలును ధరింపకనే పోదుమే. అటువంటి
సమయములో మీరు చేసినవి శాస్త్రమునందా? "పాపము
మార్ దొరగారు తమ దుండము అంతలోనే బయటపడునని
దానిని నూర్చి ప్రక్షింపించు వారందరేపోవచ్చునని ఎంద
రూ ఏమో గని ఇట్లు తిరుమలరావుగారు ప్రక్షింపించుట
తోడనే వారికి మరొక సమాధానము తోచక ముఖము ఎట్ట
పడగా "సి" మేము చర్చచేయుటకు మాకవసరములేదని
చెప్పచూ మార్ దొరగారును రెండవవారిను ముందుకు నడచి
పోయిరి. ఇది దొరలచేసిన దుండము తిరుమలరావుగారి
సమాధానము చెప్పక పోవుట త్రాడులాగునాకు చూచి
త్రాడును క్రింద పడవైతిరి. అనంతరములో తిరుమలరావు
గారే కాక రథమును లాగటంకుట మంచిపని కాదని తలపించి
తిరుమలరావుగారు వారిలో నోక్కి చెప్పియుండని పక్షమున
ఒక్కఅడుగు కూడా రథము ఇక కదలక పోవును. కాని ఇట్టి
చిన్నరక్షును గలిగిజేట్టిని విస్తారము కృపాభావములను
తెలియజేట్టిని దొరలను ఎట్లు గోవాకరిజేట్టా కల్లెరుగారికి
యని నాకు హాశ్వర్యముగా తోచుచున్నది. తంపినవో ఈ
దొంగల అనేకవేలమంది యాత్రికులతో కలకలం లాడు మహా
పుణ్యక్షేత్రములో ఇట్టి మండగమును చేయు సాహసము నెట్లు
ధరించిరో యని కూడా హాశ్వర్య పడితిని. కాని శ్రీ సరసింహ
స్వామివారి కృతవల్ల అచ్చట నాసమయమున నెట్టి దుండము
అన్ను జరుగలేదు. మద్రాసు కాసనభక్తుల లెక్కనను దీనిని
గూర్చి అటువంటి సమయములలో ప్రజల నట్లు విహింసముగా
అగౌరవపరచుట దొరలకు యుచితమేమో ప్రభుత్వమువారిని
తెల్లించుట యుక్తమని నాకు పొడముచున్నది. నేను తక్ష
ణమే క్షీమరుమిద సరసాత్మమును జేరితిని. దొరలు తరువాత
వారి దుండమునకు నొచ్చుకొని తమ నాకు తెలియదు.

అద్దంకి బిందు మాధవరావు.

చీరాల మునిసిపాలిటీ

1924-25
టోలుగేటు మార్కుటు వగైరా యిజారాల
వేలములు ఫిబ్రవరి 26 తేదీ మంగళవారము
జరుగును.
మునిసిపాలిటీను
చీరాల, 7-2-24 } రావుల సుబ్బారావు, చైర్మన్.

వి తంతు వి వా మా ము

సికింద్రాబాదు

10-2-1924 ఆదివారము ఉదయము 9 గంటల నీకొదా
బాదులో యమావచారిడి విధియందున్న ము. రా॥ శ్రీ
రాజా దుర్గాశంకరగారి భవనమునందు, వీరిముక్కయు, వీరి
భర్తవల్ల కారదాబాయిగారియొక్కయు, యామావ్యము
క్రింద, కృష్ణాజిల్లా దివితాలూకా జేరంకొట పరంబాలోచేరిన
మొదటగాను కాపురములను ప్రస్తుతము సికింద్రాబాదులో
నైకాలైల్వ తోగో ఆఫీసులో యద్యోగియు నగు ము. రా॥ శ్రీ
మొదట గోపాలరావుగారిని, గుంటూరుజిల్లా శేషలక్ష్మీ కాపురము
లగు తాల్కూరి అంకమరాజుగారి పుత్రికలగు శ్రీమతి మా
మామమ్మ గారిని, హిందూకాస్త్ర ప్రకారము వివాహము
బహువైధవముగా జరిగెను. పెద్దవారుని, సికింద్రాబాదు శ్రీ
ఆంధ్రసమాజము వారు, రెజిమెంటల్ బజారునందీ కడత
దుర్గాశంకరగారి గృహమునకు మోటారుబండిపై, బ్యాండు,
గన్ సెట్ మొదలగు మంగళవాద్యములతో, దాదాపు నూర్వయ
వెంటం, మిక్కిలి వైభవముతో నూరేగించుచు తోడ్కొని
వెళ్లిరి.
దుర్గాశంకరగారి వివాహము ప్రేక్షకులచే క్రింది
పోయెను. పురుషులును, స్త్రీలును కలిసి దాదాపు మూడు
వందలమంది యందురనుట తక్కువగా కదా. నైవాహురైల్వ
అసిస్టెంటు అడిటర్లు, ము. రా॥ రా॥ శ్రీ॥ రావుచూడూర్
ఎస్. వెంకటరెడ్డి, మారెవల్ల నరసింహరావుగారు, ము. రా॥
చ॥ శ్రీ॥ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు ము. రా॥ రా॥
శ్రీ॥ రాజా గోవింద ప్రసాద్ గారు (హైదరాబాదు)
ము. రా॥ రా॥ శ్రీ॥ కే. తారాచారిగారు బి. యే; బి. యల్.
ము. రా॥ రాజకృష్ణరావు బి. ఏ; బి. ఎల్. గారు, ము. రా॥
రా॥ శ్రీ॥ అయ్యారయ్యగారు, ము. రా॥ రా॥ శ్రీ॥ ఎస్. లక్ష్మీ
పతిగారు, చెలసాని వసుమంతరావు చాదగారు, మొదలగు పెద్ద
తొడ్యోగములను, శ్రీ ఆంధ్రసమాజ సభ్యులందరను, "లోక్"
ఆఫీసులోయుండు, యని, సాదకోద్యోగియుండు వివాహమంది
రము నలంకరించిరి.
టి. రామారావుగారు హైదరాబాదు, పోలీసిస్ట్రము
న హిందూ, హిందూధర్మ కారము ప్రముఖవైభవ, వివాహమును
గం 9-15 ని. మొదలు 11 గంటల 15 ని. వరకు జరిగింది.
గం 11-30 నిమిషములకు, మంగళ పాఠములతో వివాహము
ముగిసెను.
శ్రీ ఆంధ్రసమాజ సభ్యులు, వరునికి ముగ్ధ అంశరీయము
ను, వధువును జరిగింపబడు భరితము, వరునికి శ్రీ లక్ష్మీకామ
మల్ల అంశరీయమును, "లోక్" ఆఫీసు యద్యోగి యు. లాక
అంశరీయమును, క్రికెట్ ఫైల్స్ రామివల్ల వెంకట రామయ్య
బి. ఏ; ఎల్. టి. గాంధీర్య పద్మావతిలకు నోక నరసయ్యను,
మతిగొండరు జరుగి వస్త్రములను యాభ్యులను బహుమతుల
జొసంగిరి.
ఇహువరము వివాహసంకరము, పెద్దలకు సాష్టాంగదం
డ ప్రణామములూచించి వారికి వెనలబడిసిరి. ము. రా॥ శ్రీ॥ రాజ
కృష్ణరావుగారు పునర్వివాహములను ధార్యము హిందూ భావ
యందు గలభిరోపశ్యానమునగి, ఇహువరము ప్రేక్షకులతరపున
డిజి. డి. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు దాదాపు నూటయేబది
మంది బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేశ్వరులను వింబాగిరిదిరి చెప్ప
టకు చాల అవడము గలుగుచున్నది. సాయంత్రము 5 గంటలనుం
డి 7 గంటలవరకు, వివాహమందిరమును పాటకచ్యోజనప
బడెను. గుమాల మారుమంది, ము. రా॥ మారెవల్ల నరసింహ
రావుగారు, నైవాహు కర్ర మెట్లు యింకనీరింగ ఆఫీసు
మేనేజరు ము. రా॥ రావులు నాయకుగాను, వారి కొం
దరు పెద్ద తొడ్యోగియులు మొదలగువారు సభ నలంకరించిరి.
ఆంధ్రసమాజ సభ్యులలో నోకడం 10 సంవత్సరముల యాదు
గల బాబుడు "రాజశ్రీ" గారును, కీ॥ కే॥ తాడివల్ల వెంకట
రామయ్యగారి పుత్రిక 10 సంవత్సరముల యాదుగల బాలిక
"రుక్మిణి" గారును ము. రా॥ శ్రీ॥ దుర్గాశంకరగారు ఫిడేలను
జాయంత, మిక్కిలి కావ్యముగానాడి సభ్యునందరిని మిగుల
నానందింప జేసిరి. వృద్ధులైన శ్రీదుర్గాశంకరగారు వారి ధర్మ
పత్నియు కడుదీక్షతో ఏలాకము లేకడ సకల వివాహ
మును బహువైధవముగా జరిపినందులకు సంతోషించుచు ఇట్టి
వివాహములు మతిగొన్ని వారి యాభ్యులను క్రిందకు
టకు, వారికి ఆయురారోగ్యములు ప్రసాదించు గాక యని
దైవమును వేడుచున్నాను. ఇదివరలో రెండుమాడు విరళు
వివాహములు యాగ్రామున జరిగెను, యింత వైభవముగను
యింతమంది ప్రేక్షకులతో జరిగిన దేదీమును లేదు.
ఈనూతన దంపతులకు ఆయురారోగ్య వికృత్యములను
యిచ్చి సదాభోగముగా జూపి దైవము ప్రార్థించుచున్నాను.
నూతన గోపాలనామి.

కుప్పనంఘము; మదరాసు

శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరపు పంతులుగారు
అధ్యక్షత వహించిరి

16-2-1924 తేదీ సాయంకాలం 6 గంట కుప్పనంఘము వారు శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరపు పంతులు గారి అధ్యక్షతకొంద సభను త్రిప్పిలేమను కృష్ణాపేటలో జరిపిరి. వి. ఎస్. కాశ్మీరగారు; జి. ఎస్. మూర్తిగారు (చెన్నై) లు ఆయన పాతల నివాసిత్వముగారు (భద్రుల వర్తకులు) యింకను ఎటువైపు విచ్చేసిరి.

మూడు ఒక గంటకాలము శ్రీరామ ఆలయములో వంచ మహాదేవుల అందరికలసి భజనచేసిరి. సభ మహాత్మా గాంధీకి జై! జై! ధ్యానములతో ఆరంభింపబడెను. సంఘసేవకుడు అధ్యక్షుని పుష్పమాలలంకృతులగ చేసెను.

శ్రీయుత పంతులుగారు యిట్లుచెప్పిరి:—మీరు మీహక్కులను మరలకొనకుటకు యిష్టము లేనివారైన, మీరందరు వికలత్వముగనందెన, మీకుల హక్కులన్నియు వుండును. ఈ భారతదేశములో మూడువందల భారతీయులుగలరు. వానిలో ఆరువందలు మీరైయున్నారు. మీసహాయములేనిదితదితర భారతీయులు కూడ వుండలేరు. మీహక్కులను పోగొట్టుకొనక వికలత్వముగా వుండవలెను.

మహాత్మాగాంధీగారు పంచమలక్ష్మి అనే పిల్లను పెంచుకొన్నారు. మీరందరు మీయూనియనులలో శ్రద్ధగా పనిచేసిన మీలో ఒకరు కార్మికములో ప్రతినిధిగ కట్టుటకు అవకాశము కలుగును. మాకక్షింపనలేక మీకొరకై పనిచేయుటకు సిద్ధముగాయున్నారు. ఇంకను పలువురు మాట్లాడవలసి యున్నది. యింతటితో విరమించుచున్నాను.

జి. ఎస్. మూర్తిగారు చెప్పిరి:—నేడేసభ చాల పని త్రవ్వినదని నేను చెప్పుచున్నాను. దీనికి కారణం శ్రీపంతులుగారు అగ్రాసవాధి పత్యము వహించుటే. వారు పరోపకార పోలికలని, త్యాగమూర్తులని లోక విదితము. నేను మొన్నటి సభలో త్రాగుడు మానివేయగలండులకు మిమ్ములను ప్రార్థింపగా 22 రు త్రాగుడు వాదాన మిచ్చియున్నారు. ఆవాదాన ప్రకారం నేటివరకు వారు అట్టి వాదానమునే చెల్లించుచున్నారని వినుటకు ఎంతయు సంతోషముగయున్నది. ఈకృష్ణాపేటలో రెండు జేల జనులున్నారు. వారిలో రెండు వందలమంది మహాత్ముడు మదరాసుకువచ్చునని త్రాగుడు మొదలైన దుర్గుణములు మానివేసినవో, మహాత్ముని యిక్కడకుతీసికొనివచ్చి మీకు ఒకమహాసభను ఏర్పరుచుట విమయఅభ్యంతరముండదు. త్రాగుడుమానివేసిన లోకమునకు మహాసభావులగుదురు. నేను మీకు డెములో మిమ్ములనుజేలించుచున్నాను. మీభార్యలు మాభర్తలచేత త్రాగుడుమానిందివేద్దురు బాబూ అని చెప్పుచుంటు నాగుండెలు బ్రద్దలగుచున్నవి. నిజముగ మీరు మానివేయనివో మీ భార్యలు మీకు బుద్ధిచెప్పకాలము కూడ వచ్చును. కనుక నాయనలూ! యింతటితో విరమించుచున్నాను. త్రాగుడుమానివేసి భర్తలగుదురని నమ్ముచున్నాను.

వి. ఎస్. కాశ్మీరగారు చెప్పిరి:—మితగాయదాలను గురించి కార్మికములకి వ్రాసియున్నాము. మిమ్ములను ఎక్కి కట్టుములు పెట్టుచుండినను మాతో చెప్పిన మేము వ్రాసి కనుకొందుము. మీరందరు సాధరణముగా యుండవలెను; యిక్కడ కొన్ని తగాయిదాలవుండుట చాలవిచారకలమైన సంకతి అని విచారించుట త్వలో మనమందరము ప్రయత్నింపవలెను. రాష్ట్రపాతకాల ఒక పనిచేసినదియునులో స్థాపించదలచుకొన్నాము మీకు యీ వి. ఎస్. మూర్తిగారు ఆపాధ్యా యులుగ నిశ్చయించియున్నారు. వారు ప్రతిరోజువచ్చి చిన్నలకు, పెద్దలకు పాతములుచెప్పదురు. మీరందరు ఆపాతకాలకు రావలసియును కోరుచున్నాను. యింతటితో విరమించుచున్నాను. యింతకా ము శ్రమకొల్పి సభనుజయప్రదముగా నడిపించిన అధ్యక్షులకు మీతరపున అశేకకృతజ్ఞతాపదనములు అర్పించుచున్నాను. మహాత్మాగాంధీకి జై! జై! ధ్యానములతో సభ రాత్రి 9 గంటలకు ముగింపబడెను.

కృపహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహాయ 1-6-0

దగ్గర క్యాసకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది ఆశ్చర్యములు కైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గర. శిశుకాలమున ప్రబలింప దగ్గర క్యాసకోశముల నూత్న సాశములందు ఏర్పడుదగ్గర. ఈబుద్ధి, తుయదగ్గర దగ్గర సేవించవలసిన పండు దగ్గర నిధమును బట్టి యుండును.

అమృతాంశనందీబో, బాంబాయి- మదరాసు.

మాసంపాదకుడు

(కాంగ్రెసుపత్రిక -రాజమహేంద్రవరము)

మాపత్రికపుట్టిని మొదలు ముద్రాపత్రిక మేమోగాని అధికారులకు మామీద ఆత్యాహుసరాగము గల్గింది. ఏదో యొక విధము మాపత్రికమును వారు గమనించుచు మాశ్రేయోభిలాషులగుచునే యున్నారు. పత్రిక ముద్రించుట మొదలిడిన మూడవమాసముననే మాప్రథమసంపాదకులగు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారికి ఎర్రబుచ్చేసి “విచారణ” సర్వీ 18 మాసముల శిక్ష పాల్పెరికాని పత్రిక ప్రచార మాగిపోలేదు. వెంటనే శ్రీయుత కాంగ్రెసు గుల రామచంద్రరావుగారు సంపాదకత్వము స్వీకరించి పత్రికను నడప మొదలిడిరి. వీరి సంపాదకత్వముక్రింద ప్రథమ సంవత్సర 8-2-28 తేదీని వెలువడెను. నాడుమొదలు ఎన్నికపములు సంభవించినను పత్రిక యథావిధిగా సాగుచు కేయన్నది. ఒక నెలకోజాలనుండి శ్రీయుత రామచంద్రరావుగారిని ఎర్రబుచ్చేసెదరని వదంతులు ప్రబలుచున్నవి. రామచంద్రరావు గారా వదంతులు విని నాకింతత్వరలో సంతతి యద్వైష్టము పట్టునా మహాత్ముని శిక్షించిన సెక్షనుప్రకారమే నాకును నేజేసిన యల్ప సేవకు ప్రతిఫలములభించునా? అని యనుచుండెదవారు. ఈ దినము తెల్లవారుఝామున 4 గంటలకు ఈయూరిపోలీసువారిచే శ్రీయుత రామచంద్రరావుగారు వారిస్వగృహముననే ఎర్రబుచ్చియిరి. వెంటనే బండిలో శ్రీరామచంద్రరావుగారిని కాశీనాథ తిరుకొనిపోయిరి. ఈ దినము గం 11 గంటలకు జిల్లామేజిస్ట్రేటునద్ద విచారణ జరుగునట. ఏవ్యాసములకు వీరిని విచారించుచున్నాలో తెలియదు. విచారణ ఫలిత మెట్లుండునో తెలియదు. రామచంద్రరావుగారికి శిక్షపడవచ్చును. అంతటితో పత్రిక ఆగిపోదు. ఆంధ్రయువకుల ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును ప్రచారము జేయుట కాపత్రిక యుద్దేశింపబడినది. స్వాతంత్ర్యప్రియులగు ఆంధ్రయువకుల భీతశమండున్నంతవరకు పత్రిక ఆగిపోదు. వారి స్వధర్మరక్షణమునకు వారు జైలున కేగుట గాదు. మరణించుట తనను అంగీకరింతురు. ఆంధ్రమహాజనులకును మాచదురులకు నీవిషయము సజనయుముగ ఆంధ్రయువజన స్వరాజ్యసభ పక్షమున మనవి చేయుచున్నాను.

16-2-24 మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య.

కాంగ్రెసు-రామచంద్రరావుగారు

కాంగ్రెస్ పత్రిక యొక్క రెండవ సంపాదకులగు శ్రీయుత కాంగ్రెసు-రామచంద్రరావుగారు యిరువదియైదు సంవత్సరముల శ్రేయోమా తక్కువవయస్సువారు. ఈయన గుర్రబిడ్డఅంధరాజ్యముననే త్రవ్వగు శ్రీయుత గజబిల్లి రామచంద్రరావుగారికి బావమరది. చిన్నతనమునుండియు బావగారియొక్క సద్గుణములను, శేషసేవా దురంభతయు, సహజసౌజన్యమును కాంగ్రెసు రామచంద్రరావుగారు గలవడకేసుకొనిరి. 1920 సంవత్సర మధ్యభాగం గాంధీమహాత్ముడు తన అసహాయోద్యమమును స్థాపించినప్పటినుండియు వీరితోటి స్నేహభాగ్యము నాకు గల్గినది. అప్పటినుండియు వీరి సద్గుణములను తెలుసుకొనుట కనకాశములు నాకు పెక్కు లభించినవి. 1920 సంవత్సరము డిశంబరునెలలో నాగపురమున జరిగిన కాంగ్రెసులో పాతకాలల బహిష్కరణ తీర్మానము ఆమోదించబడినప్పటినుండియు తమవిధిగను చాలింపవలె ననెడి ఆలోచన వీరికి గల్గెను. 1921 సంవత్సర 21, 22 తేదీలలో శ్రీయుత ఆంధ్రగన్న దుర్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్యగారి నాయకత్వముక్రింద జరిగిన ప్రథమ గోదావరి పంచల విద్యార్థి మహాసభాంతరము వీరు, మరెందరు నగనవో త్యాహుసరాలను, యువజనశ్రేణులు నగు విద్యార్థులతో వి. ఏ. సీనియరు క్లాసునుండి మానివేసిరి

ఈకాలము బహిష్కరించిన కొద్దికాలములోనే గుజరాతు జాతీయవిద్యార్థీతృపు సరితుకుబోయి యందు త్రిట్టులై 1921 సంవత్సర మంతయు 1922 సంవత్సర 10 లో జూలై నెల వరకును వీరు రాజమహేంద్రవర తాలూకాలోను, రాజోలు తాలూకాలోను కాంగ్రెస్ సంఘముల పక్షమునను, ఆంధ్రయువజన స్వరాజ్యపక్షమునను వివిధాప్రబోధము సాగించిరి. కాంగ్రెస్ సభ్యులను జేర్చుటలో నేమి, తిలకు స్వరాజ్యనిధికి వసూలుజేయుటలో నేమి వీరు గొప్పగా పనిచేసిరి

1922 సంవత్సరములో వీరు “స్వరాజ్యము సహాయనికరణము” అను కగపత్రమును వ్రాసిరి. ఆకరపత్రము ఆంధ్రదేశమునందనేకవోల్ల గొప్పప్రచారమునకు కారణభూతుయ్యెను. ఈ కరపత్రముకే రామచంద్రరావుగారును, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారును జిల్లామేజి టు యెదుటకు నిలువబడిరి.

1922 సంవత్సరము జూలై నెలలో రామచంద్రరావుగారు కాశీనాథ జాతీయపాతకాలలో ఇతిహాసోపాధ్యాయులుగానుండి పనిచేసిరి. 1928 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో కాంగ్రెస్ పత్రికయొక్క ప్రథమసంపాదకులగు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు ఎర్రబుచ్చయి శిక్షింపబడినప్పటిను రామచంద్రరావుగారు కాశీనాథనుండి రాజమహేంద్రవరము వచ్చి కాంగ్రెస్ పత్రిక సంపాదకత్వము స్వీకరించి ఈసంతకకాలము పత్రికను చాలశ్రమపడి, కష్టపూర్వములతోని నిర్వహించుచు, నిర్మాణమటుముగను వారి విస్వక్తమును నిర్వహించిరి. మొన్నటి కాసనకథల యెన్నికల సమయమున “కాంగ్రెస్” సంస్థయొక్క యభిప్రాయము సందిగ్ధముగా నున్నప్పుడు రామచంద్రరావుగారు “కాంగ్రెస్” పత్రికయొక్క సంపాదకీయాభిప్రాయములను చాకచక్యముగా నడపిరి.

వీరి యర్రబుచ్చునగుంచిన వదంతులు వర్తనైను దినములనుండి మాకు విసవచ్చుచునే యున్నవి. కాని మేమానదంతులను నమ్ముట కాభారములు గానింపవాయెను.

ఈనెల 16 తేదీని యడచుచు 4 గంటలకు హక్కు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు రామచంద్రరావుగారి యింటివద్దకు వచ్చి నిద్రపోవుచున్న రామచంద్రరావుగారిని లేపి 124 ఎ, 158 సెక్షనుక్రింద ఎర్రబుచ్చారంటు జూపిరి. వెంటనే వీరు రైలుబండిలో కాశీనాథకు తిరుకొనిపోబడిరి. అప్పటి జరిగిన విచారణగరించిన విశేషము లప్పుడే విశ్లేషణలో ప్రకటింపబడినవి. “భారత స్వాతంత్ర్య హర్తలు” అన్న శీర్షికక్రింద 22-11-28, 12-12-28 తేదీలలో ప్రకటింపబడిన వ్యాసములకు వీరిమీద నేరారోపణ జేయబడెను. 15 మాసములు శిక్ష విధింపబడెను.

రామచంద్రరావుగారు రుదాస్వభావులు, నిగర్హులు, నిరాడంబరజీవి. వీరి ప్రవర్తన ప్రజామోదమును బడసెను. రామచంద్రరావుగారు లేనివెలితి తీరుట కష్టము.

17-2-1924. మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య

శ్రీ మహాపాఖ్యాత వేదం వేంకటరామశాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన “ప్రతాపరుద్రీయ” నాటకమున గొప్ప పోటీపరీక్ష

ఈ రాజోత్త ఏప్రిల్ మాసమున (1924)

బెజనాడలో జరుగును

‘బాలభారతి’ “మాకడి” అధ్యక్షుల ప్రార్థనల నిశ్చితమును ప్రకటింతును. ప్రతాప రుద్రాచార చక్రముకే జనార్దన శ్రీరంగ శర్మభానుకు ఘోరము అనుబది (80/-) దూర్భరణ లొక్కొక్కటి విలువల పరకలాలన యుగంధునకు నూట యేబది దూర్భరణల కరకలంకయును నొసంగుదును. సమాజమునకు భాషామగ రానున్న చాలు నూటయేబది రూపాయలు (150/-) సమాజమునకు దూర్భర (80) మంది చొప్పున రెండు (2) రోజులవరకు మార్తూ భోజన వజ్రవాదిరతిమృతము అసమర్థుడను గాన యేర్పాటు చేయగలక. రైలుభాగ్య లెవరికి వారే భరింపవలయు. దరఖాస్తుల జనులు (40/-) సహిత యగ మార్చి 15 ర తాత్ఖమార్తూ అందిననే అ దినట్లు. ప్రాంధకర్త రామచంద్రయ్య కృష్ణా లెక్కరగారికి రూ. సమాజముల కే అకజ్జ పొందవలయును. చిత్తర్ధి ముద్రాపత్రము వెలువడి తున్నక మాధురము వి. (5) గల రామచంద్రయ్య కృష్ణా (ప్రాంతీయ) సమాజము సమాజము గిరియడలము. క్షిప్రాధికారుల కలెంకలము. పల ముగనుము. ఈ సమాజ శిక్షలును

జమ్ములమడక పూర్ణానందం, c/o వేదం రామచంద్రశాస్త్రిగారు గెనర్నగుపేట, బెజవాడ.

తేలు సంచిక

మె సీసా 1-కి రూ. 0-9-0. వి. పి. సహాయ 0-12-0. తేలుకాటులకు అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు కాటులకు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరములవెంట పెద్దవరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కట్టినవోటును బండపారునటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. కట్టినవోటు కొంఠము ముందు పోసిన బాధ మాయ మగును. మందును గలిగి నున్న రాము బాధచడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియంట నుండగోచి. అమృతాంశనందీబో, మదరాసు - బాంబాయి.

7, రంజు శెట్టివీధి, మౌ.దా.నూ.

స్వపరిపాలనా తీర్మానము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి సవరణ గెలుపొందుట

స్వరాజ్యపక్షమువారికి హోంమెంబరు హెచ్చరిక

ప్రభుత్వమువారు పట్టువిడువకుండుట

(భారత శాసనసభ యందు చర్చ)

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి సవరణ గెలుపుట
 ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 18 :— సాయంత్రము 6-30
 టలకు భారత శాసన సభ యందు సంస్కరణము
 అభివృద్ధినిగోరు తీర్మానముపై సమ్యక్తులు పుచ్చు
 నబడెను. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు రాం
 జీబిలు సమావేశమును గోరుచు ప్రతిపాదించిన
 కరణకు 76 మంది అనుకూలముగను 48 మంది
 తిరకూలముగను సమ్యక్తుల నిచ్చిరి.

సర్ మాల్ఖం హొయీగారు ప్రభుత్వ పక్షమున
 టానును 8 వ తేదీన రాను ప్రభుత్వపక్షమున మాట్లాడిన
 మాటలే కొద్దిమాటలతో సార్వభౌమని ప్రభుత్వ మంగీకరించెన

చర్చ వివరములు.

ఢిల్లీ, ఫిబ్ర 18 :— భారత శాసన సభ యొక్క ఉద్దేశము
 రల సమావేశమున కప్పటికి ప్రభుత్వమున ప్రతిపక్షమున
 గా మండిరము పిక్కటిలియించెను. ప్రతిపక్షమున బరోదా
 క్లాసు మహారాజుగారును, బరోదా మహారాజుగారును,
 వివిధ మహారాజుగారును, బెసాంటుగారును, ముఖ్యము
 ఢిల్లీ, సంస్కరణముల అభివృద్ధినిగూర్చిన తీర్మానముపై చర్చ
 కు చివర కట్టుకున్నాడని అందరూ వేచియున్నారని ఈ
 యందు ప్రభుత్వమువారు తమ యుద్దేశము చెప్పి ప్రక
 ఠ గావించెదగాని యేమేమో అనుకొనుచున్నారు.

వివిచిత్ర ప్రామాణిక సవరణ.

సభివారంతట సంస్కరణముల అభివృద్ధి తీర్మానముపై
 ప్రారంభించిరి. చివిన చంద్రపాణిగారు ఒక సవరణ సవ
 రించుచు ప్రభుత్వమువారు నెట్టిన కమిటీని నిరసించువలె
 యు, అందు రెండు మంతులమంది ప్రభుత్వము యొక్క సభలోని
 కామయోజనప్రభుత్వమునకు యొక్క సవరణలెసెయ్యుచున్నది. ఇప్పు
 డు భారత ప్రభుత్వ శాసనము ప్రకారము రాష్ట్రములందు
 భుత్వ బాధ్యతలను యెంతవరకు విస్తరింప జేయుచున్నోయి
 టివారు పరిశీలించియోగాననము నిబంధనప్రకారము 1924
 11 ము ప్రకారము అట్టి అభివృద్ధి గలగ జేయుటకు కలయు
 యత్నముల జేయవలసినదిగ ప్రభుత్వమునకు సలహా నియమ
 1917 ఆక్ట 20 క తేదీని పార్లమెంటువారు గావించి
 ప్రకటన ప్రకారము యిప్పుడు భారత శాసనసభ యంత
 యు లోనులే ప్రస్తుతము గవర్నరు కేసరీయ సమాలోచక వర్గ
 యంత్ర పరిపాలించు కాళి అన్నింటిని భారత శాసన సభాధి
 గరమునకు మార్చి, విదేశ వ్యవహారముల విషయము మాత్రము
 కేసరీయ వ్యవహారముల సంబంధముల సరిపెచ్చి ప్రభుత్వమున
 కిచ్చాము గావించినవరకు వట్టియొంది యికనపరిశీలించుట
 కనున వైస్రాయు నౌక, వాయు దళముల విషయము నివృ
 త్తములు లనుంచి భారత శాసన సభ యొక్క బాధ్యతాయుత
 ప్రభుత్వమున స్థాపించుటగాను యిప్పు
 డు భారత ప్రభుత్వ శాసనమున సమీక్షించుట బిల్లును రియ
 జేయవలయును.

ఈ తీర్మానము సువపాదించుచు యిప్పుడు యివరలో
 చివర రెండు కృతిరేక ప్రతిపాదనములకు వధ్యమార్గము
 జేలు గాను జెప్పిరి. సర్ మాల్ఖం హొయీగారు తమఉత్సాహ
 వనదు ప్రభుత్వవిధానమును బహుమతితో విమర్శించియు
 అట్టి తమకీరతియును నిరంతరము కవిని యొందలేదని ఆయన
 అంగీకరించెను. ఇప్పుడు స్వామి పరిపాలన దొంగునది
 జోడెనుగాని దూరదృష్టిగ రాజకీయ వేత్తనోట వచ్చునదిగ
 సుదేశము ఇప్పుడున్న స్థితినిబట్టి జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు
 తీర్మానించిన నుద్దేశములని అంగీకరించెను. మంత్రము

ముగ శుభవరణని కోరిరి. ప్రభుత్వము బంతులము గాంచుటకు
 కాలమెప్పుడు వచ్చునో అయిన అట్టిగను. విద్యావంతులు విభిన్న
 మనోద్దేశముతోగాని నిర్వాణోద్దేశముతోనాన్ని పడు గాక జరిగి
 యు వారిచేయబడి పోయినపుడా గా ర్యాచరణకు గడుగులే
 ఇప్పుడున్న అభ్యుదయమున వాంగీరించినది ఆయన చెప్పెను.
 (తేను. తేను అని కో. వ. కే. 1) ఆ కేసుకు జేలు గాను
 ప్రభుత్వ మిప్పుడు ఈసభలోని ప్రభుత్వ కమిటీ యొక్క
 నంగీకరించినందులకు నివర్తన మునూ, దానిని కనెంచుటకు
 కోరుటతో అది మరింత బలపడుచున్న దనియు జెప్పిరి.
 కాని ఆ అభ్యుదయ ప్రేరణకుగ నన్నదని యెవ్వరును జెప్పలేదు.
 సంస్కరణముల ఆధార గవరణముగను, అసంక్లిష్ట ప్రేరణముగ
 నుండెను. భారత శాసనసభలో తీర్మానప్రతిపక్ష గావించి బిల్లు
 ప్రభుత్వమువారు అట్లు ప్రకటనమును గావించెను. కని
 భవిష్య దభివృద్ధి మార్గమును బిల్లు పార్లమెంటునకు ఇండి
 యా ప్రభుత్వము కుట్ర వదిలి వేయుటలో మాత్రము కొంచెము
 అలోచించి వదిలేసిరి. భారత శాసనసభలో వర్తించు తీర్మాన
 శక్తులయెడల యొక్క ప్రకటనమునందే కేంద్రమునొకట వాన
 యెత్తుకేసిరి ఇట్లు చెప్పినవన ఆయన పార్లమెంటుయొక్కయు
 ఇండియా ప్రభుత్వముయొక్కయు మాట్లాడు నుండి యేమి
 యును సవాలుజేయుట లేదు. ప్రభుత్వము చలనము గాంచినది
 నియమ, అసభిర కాదులకు బాధ్యతలేవంద అధికారము నొసరగుట
 ఉపద్రవకర మనియు ప్రతిష్ట భమును కచ్చు నియమ మాత్రము
 ఆయన చెప్పగోరెను. వారి కధికారముగను కాని సుప్రార్థ
 బాధ్యత యుండవలెను. (మాట్లాడి అని వి. కే. 1)

పాగారు:—మిమ్ము అధికారమును చలాయించి
 యిచ్చుటకు లెకును ప్రభుత్వమునకు సంకటము గలుగ
 జేయుచున్నార. (ఇప్పు) శక్తిరసమహిమలను గోరుట
 యుగా యిప్పుడున్న స్థితికిని స్వరాజ్యమునకును
 మధ్యములకు మంద మంద దానియొకటి ఆయన విరించి
 జెప్పెను. విలే యిప్పుడున్న క్లిష్ట స్థితికి అన్నింటిని స్వరాజ్య
 స్థాపనమున కనుకాలముగ పరిష్కరించుటకు యిదికోలో యుద్ధ
 నమమును సామ్రాజ్య సమావేశమునం దూహించిన కలుల
 సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణము గావించవలయును.

(బిల్లు వాడివ్యవహారమునందు, భారత శాసన సభ
 టిల్లులకుగాని యిది వాటి విశేషములు లేవంద నుండుటలు
 వామి నీతులయొందు. ఆయన యొకను ఉపన్యసించుచు చరిత్ర
 మోతీలాలుగారి సవరణ సవరణ జేయవలెనని బలపరచెను
 ను వండితుని సవరణకన్న యీతని సవరణంత యెక్కువగ ప్రభు
 త్వమునకు లాంగుటలేదని ఆయన తలంచుచున్నట్లు జెప్పెను
 (ఇప్పు) ఏలగా వండిత నెహ్రూ రా. డులేలియ సమావేశ
 నిర్వాణమును ప్రభుత్వమునకు వదిలేవెను. వారు అన్ని రక
 ముల వారిని జేర్చునప్పటికి ఫలితము ప్రతిష్టభమే యగును.
 పండిత నెహ్రూగోరించానికి తగినటుల ఆ సమావేశము కావని
 నుక రాండుగ నుండదని భజుమరు చెప్పదని ఆయన చెప్పెను
 (ఇప్పు) ఇతియగా ఆయనకోరిన కమిటీయందు అసెంబ్లీ
 కమిటీకావడెట్టి ప్రభుత్వ 2 వ. కుటుంబ మంది యు. డలె సని
 ఆయన కోరుటచేత లేరుపక్షమువారు తిలరణ పక్షములను
 లేనిదే వదిలేయలేనియూ, ఇండియా తన ప్రభుత్వవిధానమును
 తానే తయారుజేసికొని బిల్లువారి గొంతులో కట్టుటకు
 దక్షిణాఫ్రికాస్థితిలో లేదని ఆయన చెప్పెను. అట్లే యిప్పు
 యెడల ఆయన రా. డులేలియ సమావేశమును సంతోషముతో
 అంగీకరించియుండును.

నర్దారు హోరాసింగు

నిదియ పరిపాలనమును గావించుటకు బిల్లు వారంతటి
 సామర్థ్యముగల భారతీయులు లేకున్నారక జెప్పుచు గాని,

నేనడుగు యేమి సర్దారు హోరాసింగు గావడిరి. (బిల్లు అట్టి
 చతురత వేదవృత్తులై లేనివైనిక వశమంతయును
 విభిన్నమగుచు ఆయన రమణ, భారతీయులెవరును
 ఆ వైదికాధికారమును వహించు సామర్థ్యము గల్గియుండక
 పోగా మాటాక్కల తరగతుల మందియుండు వైస్రాయు. డలె వైస
 బిల్లు అట్టివరు అధికారిక లేవన్న యేమియు. భారత శాసనము
 సురక్షింపవలసిన సుదాదీర సంతోషముగను, స్వరాజ్యమే
 కుడకు అదర్శ మని ఆయనకు నుండేనాము లేదుగాని కొంత
 కాలము సమావేశము జేయవలెనని ఆయన కోరెను.
 సాంధ్యములో భారత వైదిక కళాను 10 నుండి 22-కి
 యెక్కువ జేయవలయునని ఆయన కోరెను.

బొమ్మంజీగారు

ఇంకను వాటికి వైస్రాయు పూర్తిగా హోయ. డలెగాని
 విషయమును బొమ్మంజీగారు స్పష్టముగ ప్రకటించి యొకట
 పరిశీలించి జూడవలెననియూ యింకను మూడుసంక్రమణములలో
 నుండిపోయిన జేమియును లేదనిగూ, కర్ మాల్ఖం హొయి
 టిగారు చెప్పిన మాట్లాడు రా. డలెయ కేంద్ర కనుగుణముగ నున్న
 నియు బొమ్మంజీగారు జెప్పిరి.

సర్ శివస్వామి అయ్యరు

ఫంహోరాసింగును చరిత్ర శాస్త్రముగ భరితేమై
 నపుడు సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు రు. గా. గా. గా. తీర్మాన
 మును బలపరచిరి. ప్రభుత్వసభ్యుని వాదమును ఆయన పూర్తిగ
 ప్రోత్సహించెను. అయితే బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకును
 అధివేశ బాధ్య స్వపరిపాలనమునకును మాత్రము విభేదముల
 గాని వివరము లేదనియు లేదని మాత్రము. ఆయన భావము.
 అధిని వేశ బాధ్య సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము వట్టి
 బూటకముని ఆయనకు తెలియదు. సంస్కరణములను వని
 జేసి జూడవలెనని అంగీకరించిన తిలరణ పక్షమువా రైనను
 బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము ఇన్ని అంశములలో రావలెననిగాని
 ఇంతకాలములోనే రావలెననిగాని యెప్పుడును భావించియుండ
 లేదు. కావున భారత రాజకీయ వేత్తలు కొన్ని సంకల్పముల
 క్రింద కోరిన దానికన్న యెక్కువదెక్కువ కోరుచున్నారని సర్
 మాల్ఖం హొయీగారు వాదమునందు బల మేమియును లేదు.
 కొన్ని సంకల్పముల క్రిందకో కోరినవాని నన్నింటిని ప్రభుత్వము
 వారంగీకరించిరె. యేవో ఒక విధమున ఒకయొకటి చేపూరి
 యుండెడి ఇప్పుడెద్దానిని క్లిగవడి యేదై-కోరి ఉల్ల ఘించు
 టకు వీలు లేకండెడిది. అట్టి దెప్పుడును జరిగి నుండలేదు. గత
 మూడువర్షములలోను ఆ-వా. జ. వాయిల వైపున జూడ సంస్క
 రణముల పనిజేయుట కసామర్థ్యమునకు యేమియును గానరాదు.
 వాని సలహా సంక్లిష్ట మాత్రము లేక పోయెను. ఆ
 అసంక్లిష్ట ప్రాణమును పోగొట్టె కలయును.
 ఆయన యట్లు చెప్పవోడగెను. “రంగారాయులవారు
 తిలచి ట్లుగక, కతిమూడుసంక్రమణములలోను సంస్కరణములు
 కృత్రిమముగనే పనిజేసెనని నాయనభవమును చెప్పుచున్నాను.
 ప్రభుత్వమువారు, సంస్కరణములను పు. తేనీ దేశక్షేమము సభి
 కృద్ధి జేయవలెనని కోరికను సానుభూతిని గనుపరచిరని నేను కను
 గొంటిని. భారత ప్రభుత్వము వారంగీకరించిన విధానములను
 ఇప్పుడప్పుడనక యెప్పుడును తిలకించు జేయవలెను ఇంగ్లాండు
 లోని అధికారులతోనే మనకు ఇప్పుడు గలదు ఇంగ్లాండు కోక
 ఉదాహరణము దెల్పెదను. మూడు సంక్రమణములక్రింద వైస్ర
 యము భారతీయులపరము జేయవలెనని ఆ శాసనాన్నియు అప
 పాదించుట బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిచే అంగీకరింపవలెను. కాని
 వారిలో చాలవరకు ఇంగ్లాండులో ప్రోత్సహించబడుచు. సుప్రార్థ
 అధివేశకృతిపాలన మనగా స్వదేశకరణమునందే అందు జేసి
 యున్నదని కర్ మాల్ఖం హొయీగారు జెప్పెనటను సరిగనే
 యున్నది. వారి కాలని స జేవనదానికన్న నెక్కువగ ఇండి
 యు, బిల్లు వైస్రాయు. ను పోషించుటకు మేన అంగీకరించిరి
 మని నేను మరలముం జెప్పుచున్నాను. భారతీయులనుగూడ
 వైస్రాయునందు వై రాంతులలో జేప్పగిని ప్రభుత్వమువారు విరి
 విగ నుండిలేని, మేము భారత శాసనము కట్టుకుంటే గాక అర
 నరకు కచ్చునెడల బిల్లుసామ్రాజ్య రక్షణమునకుగాక బాధ్యత
 వహించి ఒకచేయ జేయుటకు సిద్ధముగ నుండును.

కర్. శివస్వామి గారింను ఉప్పునెంచుచు స్వేచ్ఛ
 సంభాషణల సమ వ్యవహారములకు రింగునించుటకు
 తగిన ఉపాయములను నూచించుట అవసరమని జెప్పిరి బాధ్య
 తాయుత ప్రభుత్వమును బొందుటకు ప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వము
 ఒక అలెరముగ నుర్తింపబడెను. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము
 మాత్రము తప్పక రావలసినదే అట్టిరి ప్రభుత్వమువారు నివృ
 త్తములకారణముల లొంగించి భర్తములమునకు భంగము

గాకుండ యాదోపాధ్యాయుని యొక్క సాగించుట అయిన
యెడల ఇట్లు చెప్పెను. "భారత ప్రభుత్వమున (బ్రిటిషు సం
బంధము) భుజించుట అపవిత్రము యొక్క నీతియు నేను
తలచుచున్నాను. (వినుక. వినుక.) ఇట్లుచేయుట
ఆ భిక్షువును, బ్రాహ్మణును, కర్షకసమిష్టిని యొక్కవక
భావించినను, మన జీవ మభివృద్ధి గావలెను బ్రిటిషు సంబంధ
మనసరమున తలంచెదను. ఈ భారత కాశన సభ యొక్క
అభివృద్ధి కావలెనని కోరుచున్నదని చెప్పవలసిన
దిగ నేను ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నాను. కాకుంటే బిలు
సమావేశము కాకపోయినను, ఏలనగా అసభ్యులందఱు
ఫలితమును బ్రిటిషు పార్లమెంటు అంగీకరింపజేయుదును. కా
వునబట్టి బిలువారించుట కాకుంటే ముగియును లేదు. కే. సి. రా
యగారి కారణమున మహారాష్ట్రను సూచించెదము. కాని
నాకు చాలా కాలము నున్నది. ప్రతి
చూచుకొని యెదుర్కొనుచు (కర్షక
మును ప్రభుత్వము జేయుటకు సహాయము కాకుంటే ముగియును లేదు.
ప్రభుత్వము గావించుట స్వాధీనమున ప్రభుత్వము నైయెడల
రాజ్యపరిధి సర్వవిధమున జేయుటకు అంతటి స్వాధీన
మును ప్రభుత్వము నైయెదురు. మనకు బాధ్యతాయుక్తత
ము చావలసియున్నది. ఇట్లు బ్రిటిషు జేయుచున్నట్లు
లూకేయున్నదని విమర్శించుచు నున్నాడనునము
గుర్తించుచున్నాను. అట్టివారి మనము ప్రతిష్టాభివృద్ధి
నకు గడ్డకొనిమీదను అభివృద్ధి నెరవేరు మరల ఇంగ్లాండులోని
మిత్రులందఱును కేటరులందఱును. మనకు జూచి మన మిత్రులు
నిరాశజేసి యెట్లాను సందర్భాన్ని ముందరము. సాధ్యమై
సంకల్పముగా స్వరూపాలకాండమును బాధించుచున్నది యిచ్చుట
మిఱుకొనిన వత్తులైన గోరుచున్నామే అందుకే మనము
నున్నాము. కాని దగ్గరలోని బిలువను ముందరము చెప్పి
కొనిచు పోవుదామా?

అలీ ముజుమ్మా చందరిగారు

స్వరాజ్యమును బాండును అదరకవలెనే తనకును కో
రికొనెడిది అలీ ముజుమ్మా చందరిగారు జెప్పిన భావము భరిం
చుట భుజించుట తగినంత వికారముగ నున్నవారైన అడిగిరి.
మృత్యువును ప్రేమించుచున్నది స్వరాజ్యమున నిజముగా తగి
యినట్లును చూచి వారలొందినందు. ఇప్పుడు మేళ స్వ
రాజ్యము వచ్చెను మనచే చాలకల ముందుకొనవలసి అయిన
అభిప్రాయము అయిన యిప్పుడున్న చాతరభేదము అను పోరా
టములను చూచుచున్న యా మధ్య భరింప అల్లరులను వివరించిరి.
హిందూమతాభివృద్ధి, సంకరాభివృద్ధి ముఖము యేల ఆచర
ణలోనికి వలెనని అనున అలీ ముజుమ్మా

పన్నుఖాచెట్టిగారు

భారత ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నొసూలేదని
మ. యొక్క ఖాచెట్టిగారు ప్రకటించిరి. ప్రతి సారి
యెడల సంకల్పములు కాగానే భిక్షు యొక్క నేమిదిగదా
నంతటగది బద్ధము చేయుట కాసమానమని అయినకోరెను.
అయిన 1920-21 వాగ్దానమును భారత ప్రభుత్వము డిమినించును
అను రక్షించు నుద్దేశముతో పాపి పబడుచున్నది యు యా
కావ్యము మున్నగుటలను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము భారత ప్రభుత్వము
వచ్చు జైలును వారిమధ్యను జూడవలసినది జేసినమాటల
నెడల చిరి. సర్ మాల్కం హాయిలి
గారు భారత ప్రభుత్వమును పన్ను జైలును చూచి
మాఖిజు జూడవలరాదని అనున అడిగెను.

సర్ మాల్కం హాయిలి:—అవును నేను చూడగలను.

(వ్యూహ)

స్వల్పసంఖ్యకుల విషయము చెప్పుట పిట్టాభి
కాలో అభివృద్ధి కల్పించుట ముఖ్యము స్వల్పసంఖ్యకు
కులములకు యొకటిగా, కెల్లాతో స్వల్పసంఖ్యకుల
కొరకు మెకటి నుడ త్యాగము జేయుటలేదామని అయిన
అడిగెను. సాంఘిక సాగ వేనుక విడి యం
కుటునుగూర్చి చెప్పుచు, రాజకీయముగ పరాధీనుగ నుండు
జాతులు సాంఘిక సాగ వేనుక విడి యంకుని చెప్పెను.
ప్రభుత్వముయొక్క సదుద్దేశములను అయిన కే. సి. రాయ
కామెను చెప్పిగాక తెలుగులో ఆరాజమును పూర్తి చెప్పి
నదాని గూర్చి చెప్పుట అందుకు కరణము గాంగ్గాని నిష్ఠా
భివృద్ధినియెను, 1920-21 ప్రభుత్వము వారు వార్షిక ప్రభుత్వ
యందుగాంగ్గాని కరణమును అనుజేపు నేను
జరుగుటలేదామని అంగీకరించెను. అగ్గవైదవలతి
యెడలకే అనుకూలము చూచుచున్నదియను, వారు ప్రాంతముల
పకటింపకుండిరని బాధ్యతయు అనుచు గావించెను, ప్రా
ంతముల తనవారు గావించుట వలెనేనని.

మహమ్మదు యాకూబుగారు

మహమ్మదు యాకూబుగారు మహమ్మదీయులు
ప్రతిహేతుముగ మాటాడెను. సర్ అబ్దుల్ కాద్రు, కాకిం, చాధరి
గారలతో జేరిరి. కాబ. మేకాతివారి కలెక్షన అగ్గయంద
దనియు, మహమ్మదీయుల లూరకుండిన నీచముగ నుండుననియు
అయిన చెప్పెను. సర్ అబ్దుల్ కాద్రుగారు మధ్య అడ్డుపడుచు
నుదత్తివానికాలో కెల్లాలోనున్న సంఖ్యకులగతినిజేయుచు
స్వరాజ్యము వచ్చి ఇండియాలో మహమ్మదీయులగతి కూడ సత్తే
యందునని చెప్పెను.

యాకూబుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఆ రెండు జేతు
లలోను యెక్కిరి కారణము యెక్కిరితులతో నుండునను భారత
జేతునుగూడ కట్టవలెనుదేసి వారే కారణమును చెప్పెను. వండిత
నెహ్రూగారి సవరణ స్వల్ప సంఖ్యకులకు రక్షణ నొసంగుచు
రాండుచేయి కథ నుజు పద్ధతియనియు అయిన చెప్పెను.
స్వరాజ్యము భేదముల సంకల్పజేయు నని అయిన చెప్పెను.
సర్దునులో అనకాకాడు కొద్దిగ నుండుకులన స్వల్పములగు
విద్యనుములు గలవు. బాధ్యతాయుక్త ప్రభుత్వమును స్థాపించినపు
డు భారత జేతు రెల్లికును యే బీదవాడైనను అధ్యక్షుడుగా
ప్రయత్నింపవచ్చును. మహమ్మదీయులు అధిక సంఖ్యకులు
గావలెనని యెక్కిరి ముగినను, యెక్కిరి పెండ్లాల జేసి
కొన్నను గావాలదు. (వ్యూహ) కాఫన ఆలసింది లాభములేదు.
హిందువులు అధిక సంఖ్యకులైన మహమ్మదీయులు లేకునుదే
యని హెచ్చరించుచు హాంమెంబరుగారు అప్పుడు దండ
యాతరచ్చిన మహమ్మదీయుల కై ఖరి యెట్లుం
డునో యని ప్రశ్నించిన విషయమును అయిన అంగీకరించెను. అది
మంచిప్రశ్నయే (హాంమెంబరు, వినుక, వినుక) (వ్యూహ) అయిన
అగ్గవైదవ ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు మహమ్మదీయులు కాళిఫా
నైస్యముతో పోరాడుట అప్పుడు నైస్యముతో పోరాడవచ్చు
నని చెప్పెను. ఈ 150 యేండ్లలోను హిందూమహమ్మదీయు
విభేదములను పోగొట్టుటకు ప్రభుత్వమునా లేదు
జేసిరిని అయిన అడిగెను. అందుకు ప్రభుత్వవారేమి కానవలె
గావించిరి. రెండుజాతులకును విభేదములను గావించుటకు
ఉకు వారెట్టి ప్రయత్నముల గావించిరి.

సర్ హెన్రీ స్ట్రాస్సన్

మహమ్మదు యాకూబుగారు వివర హెన్రీ స్ట్రాస్సన్ గారు
రుచునందు విరోధియకాతి ప్రభాస్వాత్య ప్రభుత్వ నిర్దాంశ
ముల నంగీకరించుచు భారత ప్రభుత్వ కాసమాన పార్లమెంటు
సభలు రెండింటాను అంగీకరింపండి స్ట్రాబ్యుటులో జేర్చబడి
నటుల అంగీకరించుటయేగాక దాని నాచరణలో జేర్చి ప్రాకం
భి చిరి, వండిత మేకాతివారి నెహ్రూగారి సవరణ బాధ్యతా
యంత ప్రభుత్వము అభివృద్ధి కుగుటకు మార్గమును విచారించు
టకు అసభి కార సభ్యులతో నచా కారణము జేయు
టకు ప్రభుత్వమునా హామీనిచ్చుట గాక. సంపూర్ణ
బాధ్యతాయుక్త ప్రభుత్వమునకు కాలముకచ్చె ననియు దా
నికి బాధసహ్యముగ నంగీకారము నీచవలయునని మార్గము
కోరుచున్నది. రాండుచేయి సమావేశము భారత ప్రభుత్వవిధా
నమును సూచింపవలెననియు, అదియొక వివరముగ నెప్పుడు
జేయవలెననియు, యావిధానమునంతను క్రొత్తలపెట్టి చచ్చిం
పవలెననియు, స్ట్రాబ్యుటులో జేర్చబడు పార్లమెంటుకు బంధ
వలెననియు కోరుచున్నట్లు సభకును, నియోజకులకును చిన్న
మాటతో చూచుటయగును. ఇప్పుడు స్వకంఠమైట్టియు తెలిసి
గలట్టియు నియోజకవర్గములేదని అయిన అభిప్రాయము. అయిన
ముగించుచు యెట్లు చెప్పెను. "భారత ప్రభుత్వ కాసమానండు వి
ర్ధింపబడిన విధానమునా నే మహమ్మదీయుల మిత్రులు తయారు
జేయు యోధానమైనను జేకముండును. ప్రతిభింపబడును.
అట్లు జేయుట కాసమానభ్యుల కై సాధ్యమయిందని విశ్వాసము
లేకుండుకులనుగాక జేకముయొక్క పరిస్థితులబట్టి అని చెప్ప
లలయును."

రంగారామిగారి ప్రత్యుత్తరము

చక్క అంతయు నైసవరంగారామిగారు ప్రత్యుత్తరమి
చ్చుచు అగ్గవైదవ మార్గమైనది తెలియుననియు, మార్గత్వ
మెల్లప్పుడును సంయత్ర వాదమునకు లూగననియు జెప్పిరి. భార
తీయులకు గాగలనది బూ. కమగూ. యధార్థమైనదియేగా
వలయును. ఇప్పుటి భారత ప్రభుత్వ కాసమాన స్వల్పసంఖ్యకులకు
రాచబాటుగాదని అయిన అజేపించెను. బాధ్యతాయుక్త ప్రభు
త్వమును బాండుకు అంతరము కుటుంబరము జేట్టి నూర్చుకొ
నిలవలె పాతము నేర్చుకొన భారతీయులొక్కరు. వారిలో నె
త్తనము వారు జూచుకొనువారిని సత్కరింపవలయును. అంతట
రంగారామిగారికి రెండు ఉపన్యసించుచు స్వల్ప సంఖ్యకుల కాకు

కాపిటిక్టును గూర్చి అసాధారణము తలచిందిరి. ఇంగ్లీషువారు
రంగారామిగారికి యాదోపాధ్యాయ పాత్రనుకల్పిరి. వారలకు ఇండి
యాలో కావలసిన రక్షణ యొకటిగా జేసెను. ఇట్టి కల్పన మ
హమ్మదీయుల కొనగబడును. వారును యెట్టి కుంపకనకల్ప
లేదు. కాపిటిక్టులో హిందూరాజ్యానికిందనున్న మహమ్మదీయులు
ను, నైజాము హైదరాబాదులోకిందనున్న హిందువులును స్వ
తంత్రముగ నున్నాడు. ప్రాతీనిభ్యులుగల సభలను ప్రవేశజేట్టి
తప్ప యాభియోగ్యము తొలగుటకు విలులేదు. ఇండియాలోని
యూరోపీయులను పరిస్థితులను, పారికాదులను యెట్టి
బడుమునలేదు.

వారు భారతీయులను నమ్మునెడల భారతీయులనువారిని
నమ్మెదరు. ప్రభుత్వలసభలో కార్మికులు ప్రభుగారు సూచించి
నటుల యూరోపీయులు కాపిటిక్టు ఇండియాలో తమవ్యాపా
రమును జూచుకొనుచుండుటయే గాక యాదోపాధ్యాయమునని
గూడ జూచుచు (పబ్లిక్) జేర్చి సర్వజేయమునకై ప జేయ వల
యును. కేపుగాని వచ్చే సంవత్సరముగాని కాకుండ యెట్టికై
నను బాధ్యతాయుక్త ప్రభుత్వమును నిరసించుచు భారత ప్రభుత్వ
కాసమాన సంకల్పంబున లేనయే జేకము కోరుచున్నది.

రంగారామిగారు తుదకు ముగించుచు బహిరంగముగ
విచారించు మార్గ మేదైం గాని అందు జేకములోని విజ్ఞానందభ
జను వాక్కుండవలయును. అదికమిట్టిగాని కాపిటిక్టుగాని
కమిషనుగాని, కన్వెన్షనుగాని యేదైనను సర్ బాధ్యతాయుక్త
ప్రభుత్వమును జేకాద్వందగ నుండవలయును. రాండుచేయి
కాన్ఫరెన్సు జరుపవలెనని కోరుట మిత్రులందఱొకరికొకరియే
దల అయిన అందుకు సంతోషముతో నంగీకరించెను.

స్వరాజ్యపక్షమువారికి హెచ్చరిక

ఈదినమున భారత కాసమాన సర్ మాల్కం హాయిలి
గారు రంగారామిగారి తీర్మానమునై నువన్యసించినట్లును పండిత
మాలవ్యా, మోతీలాలు, జి. కాన్హ, కపటేగార్ల వాక్యములను
వివాద మొనర్చుచు యెడల, కాదు, జేమ అభిప్రాయములను
గురించి సరిగ వివరించుటకు లేది పజేకజే, హాయిలిగారు ప్రసూ
గమున కడు కల్గిరి. స్వరాజ్య పక్షేతరసభ్యులు రాండుచేయి
సమావేశమున కనకూముగ వోటు నొసక పూర్వము
రాండుచేయి సమావేశమైనను కమిషనై ను ఒకచేసినదియు రెం
డును ఒకేమార్గమున ఆచరణలో పెట్టుటకు సాధ్యభేదమును
మూత్రమేసినది. పారబాటుకడవంద హాయిలిగారు హెచ్చ
రించిరి. జేకము ప్రధానవిధానమును పార్లమెంటు కమిషను
వారు నిర్ణయింపవలెనా, లేక ప్రజల ప్రతినిధులుగల రాండుచేయి
లు సమావేశ మేర్పరుపవలెనా అనునదే ప్రస్తుత మహాసమస్య
కామలాలు నెహ్రూగారు హాయిలిగారి కడ్డమునచ్చి రాండు
చేయి సమావేశముగల యభ్యుదయములేమని ప్రశ్నించిరి. స్వరాజ్య
పక్షమువారు వెంటనే బాధ్యతాయుక్త పరిపాలనము గావలెనని
అభ్యుదయ రీతి జేసిన గావించిన ప్రకటన ప్రకారమే నిలచు
నదియు లేక దానిని కడలిజేసినదియు ప్రకటించిన సరు
య మిప్పుడెరుకొంది. అట్లుగావించిననే మితవాదుజను
స్వకంఠకర్మమును దా మేపకును లాటుజేయ వలసినదియు
నకయింపు కొరవలెను

పండిత మోతీలాలు:—స్వరాజ్య పక్షమువారు గావించి
న ప్రకటనలోని ప్రతిపదమునకును బద్ధులై యున్నారు. కాని
ఇతరులనుగూడ తమతో కలుపుకొనుటకు గానుసభ వారియెదుట
మన్ను సవరణలో వారు తమ చాంధులను కొంత కల్గించి అణచి
యొందుకొనిరి.

జేకీయాంక సభ్యుడు బాధ్యతాయుక్త పరిపాలనను వెంట
నే స్థాపించుటకు దా నిదివరకు జేరిన అభ్యంతరములగురించి
పారబాటు అభిప్రాయములు గలిగిని నుడివెను సంస్కరణల
యభివృద్ధిలన, బ్రిటిషు వాణిజ్యమునకును, ఉద్యోగకాశాలకు
లిఖుటుమెంటుకును భింకము గలుగునను అభ్యుదయమును
నేరెవలెను. ముందుకు జనుటకు పూర్వము, ప్రభుత్వమువారి
అభిప్రాయములను స్పష్టముగా జేయవలెనని వారు కోరెనని
నుడివిరి. దత్తివానికాలోగాని, కుడాలోగాని, అన్నేరియాలో
గాని భారత జేకపరిస్థితులతో పోల్చినగిన పరిస్థితులు గానింపువు
వెంటనే స్వకంఠమున నొకట సాధ్యమున జేట్టిగాని ఆచరణ
యగునట్టిగాని నితీసంధివింపవలెను. అట్టినిట్లు రాండుచేయి
సమావేశమున బ్రిటిషు పరిస్థితులకూ పోల్చుకొనుట.

తరువాత హాయిలిగారు ప్రభుత్వమువారి కై నైస-గర్భ
ని నుడివెను.

అయ్యర్వేద సమాజం పెరిచేసి. (నల్లూరుజిల్లా.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 నవంబరు 19 వ తేది

మంగళవారము

స్వపరిపాలనా తీర్మానము:

నెహ్రూగారి సవరణ నెట్లు

సామ్రాజ్యశాసనసభలో, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రతిపాదించిన సవరణ నెట్లని దెలుపుటకు సంతసించెదము. సభ్యులలో 76 గురు సవరణ కనుకూలముగను, 48 మంది సవరణకు ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి. నెహ్రూగారి సవరణ నిట నుదహరించెదము. "భారతదేశము నందు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్థాపించు నుద్దేశ్యముతో భారత ప్రభుత్వ శాసనమును సంస్కరించు ప్రయత్నముల గావింపవలెననియు, అందులకై (అ) సాధ్యమైనంత లెక్కలో సర్వప్రాతినిధ్యముగల రాండుటేబిలు సమావేశమును ఆహ్వానించి, ముఖ్యులగు అల్పసంఖ్యాక వక్షము వారి హక్కులను స్వత్వములను రక్షించునట్టి భారత ప్రభుత్వవిధానమును సూచించునటుల కేయవలయుననియు, (ఆ) కేంద్రశాసన సభ నంతరింపజేసి, యీ విధానమును క్రొత్తగ నెన్నుకొనబడిన భారత శాసన సభవారి యంగీకారమును జడయునటుల జేసి దానిని బ్రటిషు పార్లమెంటుకు బుపి శాసనమున జేర్చునటుల గావింపవలెననియు, యీసభవారు రాజప్రతినిధిగారికి సలహా నిచ్చుచున్నారు."

నెహ్రూగారి సవరణ, స్వరాజ్యపక్షమువారి పూర్ణాశయమును వ్యక్తీకరించుటలేదు. స్వతంత్ర పక్షమువారితో గలియవీలగుటకు, తమ తీర్మానమును సుకుచితము గావించుకొంటిమని, నెహ్రూగారే యంగీకరించిరి. ఈసవరణయందలి ముఖ్యాంశము, రాండుటేబిలు సమావేశము. రాండుటేబిలు సమావేశమువారేర్పరచిన విధానమును, నూతన శాసనసభవారామోదించి బ్రటిషుపార్లమెంటుసభ కంపవలెను. నెహ్రూగారిసూచనలు కొంతవడి వెనుదగ్గుచున్నను, కొంతకాలముక్రిందట దెలిపినటుల స్వరాజ్యవిధానమును స్పష్టముగ ప్రతిపాదించుకొన్నను, స్వయంనిర్ణయాధికారమును గోరుచున్నవి. భారతీయుల భావిభాగ్యోదయమును నిర్ణయించుటకు, వారే అర్హులుగాని పార్లమెంటు సభవారు గారిని తెలుపుచున్నది. సంస్కరణముల యంతరములను నిర్ణయించుట పార్లమెంటు సభవారు మాత్రమే సమర్థులని ప్రతిపాదించెడి సిద్ధాంతమును నెహ్రూగారు బోధించిరి. సంస్కరణపీఠికయందలి మరతులను శాసనసభ్యులంగీకరింపరని తేటకరచిరి. లేబరుపక్షమువారికి స్వయంనిర్ణయాధికారముపై నాపంతయైన యభిమానమున్నచో, రాండుటేబిలు సమావేశము నంగీకరించుట కైతమాత్ర మధ్యంతర ముండకలదు. లేబరుపక్షమువారియనను సంస్కరణశాసనము నిలికముం దామోదించియుండలేదు. కలనల్ వెడ్జిప్రజుగారు పెక్కు సవరణలను ప్రతిపాదించియుండిరి.

కాని, జబ్బర్దార్ విలేఖరి దెలిపిన సమాచారము ప్రకారము, ఇండియా మంత్రియగు ఆలివరు గారు రాండుటేబిలు సమావేశము నంగీకరింపకనియు, సంస్కరణ శాసనసూత్రముల నతిక

మింపరనియు దెలియుచున్నది. సర్ మాల్వాం హాయిలీగారు నిన్నటిదినము ముచ్చటించుచు, తమ యభిప్రాయముతో బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు దాదాపుగ నేకీభవించిరిని దెలిపిరి. ఇంతకన్నను వేరుగ జరుగునని, పలువురు తలచియుండరు. స్వరాజ్య సంపాదనకు భారతీయు లొకను ఎక్కుడు త్యాగముల సలుపవలయుననియు, ఎక్కుడు దీక్ష జూపవలయుననియు, నెహ్రూగారి సవరణ ఫలితము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. లేబరుపక్షమువారికి కారమునకు వచ్చినంతమాత్రమున, స్వరాజ్యఫలము ను వారు చేతి కందిచ్చెదరని తలచుట వ్యర్థమని విదితమయ్యెను. సర్ పి. ఎన్. శివశాస్త్రిమిత్రయ్య సమర్థుగార్లు నెహ్రూగారి సవరణకు వ్యతిరేకముగ వోటుజేయుటలో, వీరి యభిప్రాయ మేమియో తెలియదు. స్వరాజ్య మొక వేళ త్వరలో లభించిన హిందూదేశమునకు నష్టము వాటిల్లునని, వీరి యుద్దేశ్యమేమో తెలియదు. మితవాదులు కొందరు మారినను, కొందరింకను తమభీతిని విడువకుండుట శోచనీయును.

శివశాస్త్రి అయ్యరుగారియనను, హాయిలీ గారి విచారణ సూచన నంగీకరింపక, రాయల్ కమిషనరును గోరిరి. బిషిచంద్రపాలుగారిక సవరణ నుపపాదించి, ఇండియాప్రభుత్వమువారికి గలిగిన చిక్కును తొలగింప ప్రయత్నించిరి గాని, వీరి ప్రయత్నములు సఫలముగావయ్యెను. ప్రస్తుత సంస్కరణశాసనము నాధారముజేసికొని రాష్ట్రములలో బాధ్యతనుపెంపొందించుటకును, క్రొత్తచట్టము మొకదానిని తయారుచేయుటకును శాసనసభవారి యవసంఘము నేర్పరుపవలెనని, పాలుగారిసవరణ గోరుచున్నది. సంస్కరణశాసనము నాధారముజేసి కొని ముందుకుబోవలయుననియే, పాలుగారి యుద్దేశ్యము. వీరి యాలోచన అంగీకృతముగాకబోయెను. సైన్యము విషయమై కొందరు సభ్యులకు భయము గలదు. బ్రటిషు ఆఫీసరులు తేకున్న సైన్యమెటుల నిలుచునని, వీరిడిగెదరు. బ్రటిషు ఆఫీసరులు తప్పని సరియగుచో, స్వరాజ్యప్రభుత్వమువారు వారికే జీతముల నిచ్చి నిలుపుకొందురు. స్వపరిపాలనము లభించిన మాత్రమున ఇబ్బంది యేముండును? అధినివేత రాజ్యములకు స్వపరిపాలన మున్నను, బ్రటిషు సహాయము నపేక్షించుట లేదా? సామ్రాజ్యస్వరాజ్యము నాశించుచున్నంతవఱకు, అనవసరభీతి కెడముండకలదు.

ఇంగ్లండున కపాయముగలిగినపుడు, హిందూదేశము సహాయపడియుండ లేదా? అంతమాత్రమున, ఇంగ్లండు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము గలిగినా? భావికాలమునందు, అంతర్జాతీయ సఖ్యమధికమగుకొలదియు, దార్శన్యప్రయోగావసరమతగుకొలదియు, నానారాష్ట్ర సంఘమునకు బలము చేకూరుకొలదియు, యుద్ధము లంతరింపగలను. ప్రతిజాతీయులన సైనికదళములు తగ్గించుకొనగలదు. బ్రటిషులేబరుప్రభుత్వమువారటిసితి నాశించుచున్నాగు. అందుచే, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనమిచ్చిన, దేశరక్షణము జరుగదను నెవము వ్యర్థమని జెప్పవచ్చును. జాతీయపక్షమువారిచ్చిన యవకాశమును ఇండియాప్రభుత్వమువారుచేపట్టకబోయిరి. ఫలితముటులగునని వెనుకనే యూహించి యుంటిమి. ఇక నీపక్షమువారు నెహ్రూప్రభుత్వల నాయకత్వముక్రింద, సంపూర్ణప్రతిష్టంభన మవలంబింపవలసి యుండును. భావికరిణామ మెటులుండునో జూడవలయును. శాసనసభలకు తెలుపలనున్న వారీ సమయమున తమధర్మము నెక్కుడుశ్రద్ధతో నిర్వహింపవలసిన నగత్యము గలదు. భారతీయులముక్తికి భారీ కారకులు. స్వరా

జ్యసిద్ధి స్వప్రయత్నబలము నాధారముజేసికొనుననుట, స్వతస్సిద్ధము. గాంధీయహాత్మ్యుడు బోధించిన మహాత్మ్య మిదియే. భారతీయుల శక్తిని గుర్తెరిగిన గాని, లేబరు పక్షమువారియనను తమ ధర్మమును నిర్వహింప బూనుకొనరు. గాంధీ మాసాంభమున్న ప్రజలకు చక్కగ గుణపాఠ మొసగబడినది. సహాయత్వని సందేశమును సఫలపరుచుట కీ, సంఘబంధము ప్రజలను పురికొల్పు గాక !

ఫారెస్టు పంచాయతులు

ఫారెస్టుపంచాయతులను క్రొత్తగ నేర్పరచినపుడు, వీనిని తీవ్రముగ నిరసించిన అధికారులు గలరు. వీరి నిరసనము నిరాధారమయినదని, ఫారెస్టు పంచాయతుల నివేదిక జూచిన గ్రహింపవచ్చును. 1923 సంవత్సరము సెప్టెంబరుతో నంతమయ్యెడి మూడుమాసములలో 42 పంచాయతులు క్రొత్తగ నేర్పఱుపబడెను. పంచాయతీదారులలో నాదిద్రావిడులు 19 మంది గలరని రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. మొత్తముమీద 403 పంచాయతులు గలవు. పంచాయతుల క్రిందకు అడవులు దీసికొనబడినవిమృత్తు, ఎక్కుడు బాగుగ రక్షింపబడినటుల రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. ప్రజలు తమ బాధ్యతలను యధార్థముగ నిర్వహించుచున్నారు. పంచాయతులు తమ బాధ్యతను గుర్తింపగలవాయని పలువురు మొదటసాదియముల జూపినను, యీసంఘము లన్నియు తుదకు నివారణ యయినవని, రిపోర్టు స్పష్టపరుచుచున్నది. 403 పంచాయతులలో సముకన్న పైగ సంతృప్తికరముగ బనిచేయుచున్నవనియు, వీనిలో 43 పంచాయతులకు నేరములను కాంపెండు జేయుట కధికార మొసగవచ్చునని పంచాయతీదారులు సిఫార్సు జేసిరనియు, మిగిలినపంచాయతులు గూడ అభివృద్ధి జెందుట కవకాశములు గలవనియు, రిపోర్టు దెలుపుటయగాక జూను 30కి పూర్వము మూడు మాసములలోపల ప్రభుత్వమునకు పంచాయతుల ద్వారా 8292 రూపాయల లాభముగూడ చేకూరెనని వివరించుట, గొప్ప విశేషము. ప్రభుత్వమువారికి ఖర్చులు బోగ, సవత్సరమునకు 18000 రూపాయల రాబడి చేకూరుననియు, పంచాయతుల నభివృద్ధి జేసిన కొలదియు, నింకను ఎక్కుడు రాబడి చేకూరగలదనియు, రిపోర్టు దెలుపుటయం దాశ్చర్యములేదు. పంచాయతులు నేరముల సంఖ్యను తగ్గించుచున్నవి. అక్రొంటులను చక్కగ తయారు జేయుచున్నవి. ఫారెస్టు పంచాయతీ ఆఫీసరుగారు పంచాయతులసామర్థ్యమువిషయమైగలసందియము తెల్లబొలగనని చాటినను, ఫారెస్టుకన్న రేటరుగారు మాత్రము వీరిని మందలించుచు తమ సుకుచితబుద్ధిని గనుపరచిరి. ఇంత ముఖ్యవిషయముగూర్చి ప్రభుత్వమువారు తమ అభిప్రాయము ససలేదెలుపక విడిచిపెట్టిరి. పంచాయతీ ప్రతిష్ఠాపనలు, హిందూదేశ సాంప్రదాయముల కనుగుణ్యమయినవి. వీనిని జయప్రదముగ నిర్వహించుశక్తి ప్రజలకు సహజముగ గలదని, రుజువగుచున్నది. కాంగ్రెసు సంఘములు తలపెట్టిన, గ్రామపంచాయతుల నేర్పరచి వానిని జయప్రదముగ నిర్వహింపగలవు. ప్రభుత్వయాజమాన్యమున నేర్పడెడి పంచాయతులకన్న, ప్రజలచే స్వయముగ నిర్వహింపబడెడి పంచాయతులు జాత్యైక్యమును బలపరచి, స్వరాజ్యసిద్ధిని త్వరితముగ చేకూర్పగలవు. దేశనాయకు లీవిషయమై తగిన శ్రద్ధవహించుట ఎంతయువసరమో. దెలుప నక్కరలేదు.

బిల్లును సామ్రాజ్యమునందును (వయస్సు మూడు నాలుగు నాళ్లు) జరుగుచున్నది. అంతయు ప్రభుత్వముతో పంచుకొనుచున్నది.

గాంధీ మహాత్ముని విడుదల

గాంధీమాన ప్రారంభదిన సమావేశములు

బొంబాయిలో పార్టీమతమువారుగూడ గాంధీమహాత్ముని విడుదలకు మహాత్మ్యవమును జరిపిరి.

మహాత్ముని స్వీయచరిత్రము

మహాత్ముడు స్వీయచరిత్రమును వ్రాయునట్లేశించినటులు యుగధర్మ పత్రికాసంపాదకుడు ప్రకటించెను. మహాత్ముడు సాసూనువైద్యశాలలోనే యుండునగాని సముద్రతీరప్రాంతమునకు వెళ్ళెడు.

శ్రీయుత కాండేగుల రామచంద్రరావుగారికి (రాజమహేంద్రవరము కాంగ్రెసుపత్రికా సంపాదకుడు) 15 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడినందున వారిని రాజమండ్రి సెంట్రలు జైలులుకు నిన్న తీసికొని వచ్చిరి.

మహాత్ముని విడుదలకు పార్టీల ఉత్సవము

బొంబాయిలో పార్టీమతప్రధానగురువులు ప్రార్థనలు గావించిరి

మహాత్ముని విడుదలకు జేకమానం దంతటను ఉత్సవములు జరుపబడునగాని యి తవరకును తటస్థముగానుండి బొంబాయి పార్టీమతముగాను నూడ సభిగోత్సాహముతో సభిక వైభవముతో నీయత్సవములు జరుపుట గొప్పవిశేషముని చెప్పుకొన్నది. వారి ప్రధానగురువులగు మింజ్జీ, శైఖ్రుల్లాగార్లును మరి 40 మంది మతగురువులును కలిసి మహాత్మునికి విజయా యోధాగోష్ఠియులం గొరులు ప్రార్థనలు గావించిరి. పార్టీ ప్రముఖులందరూను కంఠంకొలిపి పార్టీల శ్రీత్రువుల పురస్కారముగూడ వాడభివృద్ధికి. ఆంధ్ర కాశ్మీర జనాంగీకరణలో దివ్య వెబ్సైటునుగూడ అధ్యక్షతనకొంది. "భారతకేతమున కీర్తియును మహాత్ముడే జీవార్థ అట్టి మహాత్ముని వనటవలన బొంబాయి గవర్నరు భారతీయుల గౌరవమునకును ప్రేమకును పాత్రుడయ్యెను, ఆమెనుడిచెను. మహాత్ముని సభినందించుటకు ప్రార్థనలు జరుపుటకు గభవారు పూనకొని రను తీర్మానముగూడ సామూహింపబడెను. ఆ (పె.)

మహాత్ముని స్వీయచరిత్రము

యుగధర్మపత్రికాసంపాదకుని లేఖ

అహమదాబాదులో ప్రకటించబడుచున్న యుగధర్మమును జేకమానాసారస్వతిపత్రికకు సంపాదకు డగు బాక్సరు నమ్మంతు మెహతాగారు మహాత్ముని విడుదలకై ప్రకటించబడక పూర్వమేసాసూనువైద్యశాలలోనే మహాత్మునిసంరక్షించెను.

ఆవారవిహించినయొక నిశ్చయమును కఠినముగ ననుష్ఠించుచున్న సంయుక్తులకు మీకుగూడ నిట్టివ్యాధి ఏల కలిగిందని మెహతాగారు రిపోర్ట్.

"నేను చాలాకష్టములనుండి మితావారము ననుష్ఠించుచున్నాను గాని అనవసరములగు పదార్థములను పూర్తిగా వర్జించకపోయితిని. నాకీరణమునకు సభిగోతును నావార మహారాజులేను. మానసిక పుంజమును ఆత్మికాగ్రతను హెచ్చుగా జూడవలసింది గాన నుచాలా కష్టము నానందకరము. అట్లు మితావార ప్రకటనకు ప్రయత్నించినచో కీర్తియును (తూనికయును) సద్గతమౌగాన కీర్తికాశ్మీరము మృత్యుచాల హెచ్చునకు మేరెన్నునభివృద్ధిగా వినియోగించి చనిచేయవారు పక్కదినములను భుజించగూడదు." అని మహాత్ముడు నడిచెను.

పెన్సుట మెహతాగారి కిరీటమునుచూడకు చూర్చి ప్రార్థించిరి.

"నిన్ను బాటల సుధ్యమిది ప్రాముఖ్యంలో నివసించి యిదట ప్రవారము చేయవలెను."

"సమస్త తుల్య ప్రచారముల నింతాపముగా నున్నాడను వార్తను నేను నమ్ముచాను."

"నేను సత్యాగ్రహముకొరకే గాజీ ఉమారుడు ప్రవేశించి. నేను చెప్పాలకు వెళ్ళినపుడు ఆరెడ్లలోను కనుజేయవలసిన దినకృత్యమును మొదలుపెట్టినది సద్ధానము చేసితిని."

"శ్రీకృష్ణాభిరూప గూర్చి మాత్రము నేను కొంతమెప్పు యుండులాలుగారిచే వ్రాయించితిని. శ్రీభగవద్గీతనుగూర్చి నేను

కను వ్రాయించవలసియే యున్నది. శ్రీమన్మహాభారతమునెటుల వ్రుక్షీకరింపవలెనో తెలుపగోరెదను. నాస్వీకృతిచరిత్రను వ్రాయవలెనని నూడ నేనాలోచించుచున్నాను. నేనింకను చేయవలసిన దెంతయోచును" అని మహాత్ముడు నడిచెను.

మహాత్ముని కింకను పలుల సహాయమునై నాకీ వదలలేదు. ఇప్పుడు కార్మికపక్షము యుగధర్మమున నేర్పడినది గాన నాకీమాత్రమేకలకైదరిని ఆసింపవా కింకను మనదేశమున కొండ రున్నారని మెహతాగారు నడిచిరి.

"ఇదియు తవరకు సహాయము చేసెదరను ఆకీ ప్రజలకొద్దరిని తొలగదు. స్వరాజ్యము నెవరియ్యగలదు? వనమే తీసికొనవలెను. నిన్ను బాక్సరు ధర్మము మాట ఏమి? హిందూమహాత్ముడీయ మైతి శ్రీభగవదు మెటుల? ఈ సమస్యలను గూర్చి కార్మికపక్షమునూ రెట్లు సహాయము చేయగలరు? మీ భావిగోష్ఠియ మీచేతులలోనే యున్నది. మీకు సుధ్యగోష్ఠియులు లభించునో నది కంకరితాతివై వలచని పంపదానపూతగాని మరేదియును గానని నమ్ముడు." అని మహాత్ముడు నడిచెను మెహతాగారు సంతోషించిరి.

మహాత్ముని విశ్రాంతి

మహాత్ముడు సముద్రతీరమున కేగడు సాసూను వైద్యశాలలోనే యుండును

మహాత్ముడు తన ఆరోగ్యమును చూర్చి కల్లులు మదకు గారి కజ్జల కడుల దామరండుకీ కల్పించుచున్నాడు. ఆవన ఎటుల నువదేసించిన నటులనే చేయును. మరెన్నో వాగములనరక్షకు మహాత్ముడు సాసూను వైద్యశాలలోనే యుండునని తెలియబడుచున్నది. లాలా లజపతిరాయగారికి మరల జ్వరముగల్గుచున్నది. కాన నావనకొన్న ప్రకారము 18 వ తేదీకి మహాత్ముని కడకు రావలసిపోయితి. మహాత్ముడు చాల ఆరోగ్యముగను దామధ్యమును ఉత్సాహముగనుగను కనబడుచున్నాడు. అయిన నేతకాశ్మీరమునకు గల కుభలవిశ్వాసమును దిశ్యకేమును గుర్తించుకొనినా రెవ్వరు నుండరని ఒకపత్రికని పూనానుండి నిన్న వ్రాసెను

మహాత్ముని వాగ్దాటి

సమాజగాంభీర్యము మరల కలిగినది

గాంధీమహాత్ముని కంఠంధరికి సమాజమును గాంభీర్యము సంభ్రాంతముగా మరల జలకడిచె. యిప్పుడు మహాత్ముని కంఠంధరికిన వారి కంఠంధరిని బాకగా పాడకట్టు యున్నాడు. వైద్యశాలలో గను యుగ విశ్రాంతి గొడుమందుకు కలగ మహాత్ముని కింకను మెరుగి. ఇప్పుడు గాములకు పూర్తిగా కట్టివేసి గాని ప్రతిదినమును కట్టుకట్ట నకరములేదు. ఇప్పుడు మహాత్ముడు వార్తాపత్రికలను చదువుచున్నాడు. పత్రికలలోని వార్తలనుగూర్చి మిత్రులతో చర్చించుచున్నాడు. స్వయముగా లేఖలను వ్రాయుటకు మహాత్ముడు కింకను కత్తికలులేదు. వ్రాయజోయిచో చేయ వలసివచ్చుచుండునగాన నాకీను శ్రీతరమును చెప్పి వ్రాయించుచుండును. ప్రతిదినమును "భి"కలమును కేరములనుగొని యుక్తించి వినియోగించకలసిచ్చి వున్నది. జేదాను గాంధీ, నీయూరి లాము, కృష్ణ గాముగార్లు యెప్పుడును ఎల్లప్పుడును మహాత్ముని చెంతకుండి ఆయన చెట్టునుండగా వారీలేఖలను వ్రాయుచుండును. లాలాజీ జ్వరము కల్గుచుండుటచే నిపుడు వారీ పోతిని లాలాజీ మహాత్మునకు కింతి ద్రవంపెను. ఇంకొక నెల దినములు మహాత్ముడి వైద్యశాలలోనే యుండునని తెలియబడుచున్నది. (ఒక పూనాదిలేఖ)

గాంధీమాన ప్రత్యేకము

గుంటూరు మండలమునందలి ప్రచారకులకు విజ్ఞప్తి

నేడు 18 వ తేదీ గాంధీ మాన ప్రత్యేక ప్రారంభదినము. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుదయము మాలా నామహాత్ముడ రీగారి ఆజ్ఞానుసారము అభ్యుదయ దీక్షతో పనిచేయువలెను. కాంగ్రెసు సంఘములకు సభ్యులను తిలకనిధికి భవనమును మహాత్ముడు, నూలుబడకుట ఖద్దరు లులును వీక్షులకంటె తిరిగి విక్రయించుట మున్నగు పనులను బొంబాయి నెరవేర్చవలెను. గాంధీరాష్ట్రసంఘములవారు 18 వ తేదీని చేర్చబడి మొత్తమును తాలూకా వారలకు తెలిపవలెను అయితాలూకావారును మాకు (చండలసంఘము) ఆయా తాలూకాల మెట్లు మెట్లయ్యెను శేపు (19 వ తేదీ) కింతి మూలకముగా తెలుపవలెను. ఈ రీతిగా యీ గాంధీమానమున వారమున కొకసారి ఆవారమున చేర్చబడిన మొత్తములను శ్రీతి ఆదివారమును గాంధీ ఫిర్కా సంఘముల ప్రచారకులు వార్తాపత్రికల ద్వారా తాలూకావారులకు తెలిపవలెను. ప్రతిసోమవారమున తాలూకావారులకు కంఠంధరియును తాలూకా మెట్లు మొత్తములకు తెలిపవలెను. మహాసభలు వారము మండలము మెట్లు మొత్తములను గాష్ట్రీయ సంఘమునకును భారతసంఘమునకును తెలిపెదనని గుంటూరు మండల సంఘకార్యదర్శికింతివార్తపంపెను.

శ్రీయుత కాండేగుల రామచంద్రరావుగారు

నిన్న రాజమహేంద్రవరము తీసుకొని వచ్చిరి
రాజమహేంద్రవరమున కాంగ్రెసు పత్రికకు సహాయకుగా నుండిన శ్రీయుత కాండేగుల రామచంద్రరావుగారికి కాకినాడలో యీనెల 16 వ తేదీన జిల్లామేజిస్ట్రేటుచే 15 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడినందున వారిని వార్తాపత్రికావారిని నిన్న 18 వ తేదీన కాకినాడనుండి రాజమహేంద్రవరము తీసుకొనివచ్చిరి. వారిభర్తపత్నియు సోదరీయులును శ్రీయుతగారి భవిషిపాటి సత్యశాలాంబులు, మాదిడి చేపగోడ, శ్రీకృతి దాక్టరు గురుమూర్తి, దాక్టరు శివరాజు రామారావుగార్లు ముగి మెక్కుమందియును గోదావరీరైలుస్టేషనుకు కలిగి వారిని సందర్శించిరి. వారుచంద్రరావుగారు సహజోత్సాహమునే వెల్లడించిరి (త.తి.వార్త)

ఆగ్రాలో ఆస్పత్రికా నివారణము

పంచములను దేవాలయములలోనికి బాహుటముగా రానిచ్చుచున్నారు

ఆగ్రాలో హిందూభవారు ఆస్పత్రికా నివారణము కొరకు పట్టి ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. అచట నన్ని దేవాలయములలోనికి పంచములను పూజారులు నిరభ్యంతరియగా రానిచ్చుచున్నారు. వారి నెవ్వరును నిరోధించుటలేదు. పంచములపద్ధి బాహుటముగా నీర్లు పోడుకొనుచున్నాడు. (అ.పె.)

మదరాసు సాంకేతిక కార్యక్రమం

నూటు నెం 11860 ఆఫ్ 1923 ను
జాది:—గుట్టను అక్కులుకైర్చి,
ప్రతివాది:—భవా (క్రిష్ణమూర్తికెట్టి,
భవాని క్రిష్ణమూర్తికెట్టికి క్యాబినెట్ మేరు,
2/1 జి. అటాకన్సోడ్డు, చదరాను.
వై. ఎ. డి. నీవు 2.4.23 నా ప్రయోజన ప్రారంభించి, వై. ఎ. డి. నీవు మొత్తము రు. 82.00-15 రు. కిందకుండున వై. ఎ. డి. నీవు దాఖలు చేసినదేమిది వి. ఎ. డి. 26-2.24 న జరిగిన నీవు ఆ సేవిన సభా కార్యములకు సేవలను ఎన్నోకార్యములను చేసి పట్టి ఎన్నడు దిక్కిల బడున తెలియ
జి. మునలపురెడ్డి,
హైదరాబాదు.

దీ చ స భ

స భ వై ఖ రి

వి క్క ము

దవ్వము లేదు

(శ్రీ)మాన్ ఎస్. (శ్రీ)నివాసఅయ్యంగారు

స రా జ్య ప క్ష ము

ఆంధ్ర, తమిళ

శ్రీ ప న ం హా ర ము

నిర్మాణ కాశ్యక్తులను సూర్య కొంత ఇచ్చుట
ప్రేమన అశ్వింగాని ముచ్చటించిరి. నిర్మాణ కాశ్యక్తులను
ప్రదుక్తులు ఉత్సాహమును పురికొల్పుట లేదని కలంచువారిలో
నేనొకడను. అప్పుకృతా నికారమును అను ఒక్క అశ్విమును
చూడము. ఇది నులభమై కార్యముగాదు. దీనికలలో సాంఘిక
క్షుణ్ణులు జానరమగును. అప్పువ్యవస్థని వ్యవహరింపబడెడి వారిని
చూచును అన్ని కార్యములందు కలసి పొరుప్పుండెట్టుకొనినగాని
అప్పుకృతరహితు. ఈవిషయమై గాంధీయచార్తరు తనసభాభ
వములను ఆలోచించుచుని నేను కలంచెదనని అభ్యర్థన చేసెను.

సంఘర్షణ మెక్కడ?

సభముగిరినుండే మదరాసు జైంధకాంగ్రెసు సంఘము
 గొడవకులలో నొకరు ఉ. • యీనారాయణ కామ్రీగారు మద

విదేశ వార్తలు

భారతదేశ సంస్కరణములు

రాండు పేరిలు కాన్ఫరెన్సు వీలుపడదు

రాయలుకమిషను విచారణ

జరుగును?

లండన్, ఫిబ్రవరి 17:— అజ్ఞాతము ప్రత్యేక లేఖరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— మంగళ వారమునాడు అలీవియర్ ప్రభువు భారతదేశ సంస్కరణచట్టమునుగూర్చి విచారణసలుపుటకు సంసిద్ధులై యున్నారమని స్పష్టముగ తెలియజేయునటులు ఆధారములు కనుపించుచున్నవి. కాని ఆవిచారణ రాండు పేరిలు కాన్ఫరెన్సును బోలియుండదు. సంస్కరణచట్టములో జొన్పబడిన సిద్ధాంతములను మంత్రివర్గమువారు జవదాటరు.

ఆలివియర్ ప్రభువు అస్వస్థతగ

నుండుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 17:— ఆలివియర్ ప్రభువు గొంతుక బొంగురుపోయినది. మంగళవారము నాటికి ఆరోగ్యము బాగున్నచో తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసెదరు. లేనిచో ఒకరోజు రెండు రోజులో ఇంకను ఆలస్యమగును.

దక్షిణాఫ్రికా

స్త్రీనియోజకాధికారము

కేప్టౌను, ఫిబ్రవరి 16:— దక్షిణ ఆఫ్రికాలో స్త్రీలకు నియోజకాధికారము నీడవలెను, అసంఖ్యలో రాడకసారి ఆమోదింపబడెను. కేప్టౌనులో దక్షిణమున గూడ ఓటులుండుటచేత కొంతవిద్య గల్గున స్త్రీలున్నవని తెలియజేసిరి. స్త్రీలుగూడ స్త్రీలకు నియోజకాధికారము నీడవలెనని.

ఇంగ్లండులో మొదటితేదీకి జనవరకంటె జీవన వ్యయము హెచ్చుననున్నది. యధావసర పూర్వము నాటికి 79 ఎక్కువగున్నది.

రాను కాంగ్రెసుసంఘముల ఫిటింగుర్ని ఇట్లు చెప్పిరి. శ్రీమాన్ శ్రీనివాస్ ఆయ్యంగారు ఆంధ్ర కమిటీ కాంగ్రెసు సంఘములను గూర్చి చూచుటకు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘము తమిళసంఘమునకు పోటీగా పని చేయుచుండెను భావము నూరించి, ఆయన కట్టి భావముల కలిగిపో నాకు తెలియవచ్చింది. మేమి నగరమున కాంగ్రెసు సభలను స్థాపించి ప్రాంభించినపు, మాట్టి పోటీభావము లేకుండెను నేను స్పష్టముగ చెప్పవలెను. ఆంధ్రులై తమకర్మ కైర్వమున కాపాడుకొన దలచినవారి నిమిత్తమై మాత్రమే మేము కాంగ్రెసు సంఘములను స్థాపించుచుంటిమి. అట్టి కర్మకైర్వము ఆకర్షణలేదని నగరమునందలి ఆంగ్లము చెప్పిన ఆంధ్రుల తమిళ అని చెందుసంఘముల యవసరమే యుండదు.

అధ్యక్షుడు:— ఒకే సందర్భము నుంచుకొని దాని కనబాధముగ తమిళ ఆంధ్రసంఘముల నేల నుంచుకొనరాదు.

కాశ్రీగారు:— మీరు అభిలభారత కాంగ్రెసు సభ్యులై యుండియు ఈమాచనను ఇదివరకే మాకు వెలిపి యుండవచ్చును.

అధ్యక్ష:— ఈవిషయము ఇంకను ఆ. భా. కాం. సంఘము వారిచే పరిష్కారము కాలేదు.

కాశ్రీగారు:— నగరమున కాంగ్రెసుప్రచారము నిరాఘాటముగ సాగించుటయే మన యధ్యక్షులు ఇంక ఒకటికొకటి పోటీ లేకుండుటల మేల సావ్యమై సంతకరకు ప్రయత్నించెదమన్నామి. అందు అవసరముగ సభలోవర్తకు తెచ్చి నందలిను నేను చాలించియున్నాను అని కాశ్రీగారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షులు:— నామకరణ గారు అధ్యక్షునికి వందనము లర్పించిన పిమ్మట సభ ముగారు 8:30 గంటలకు ముగిసెను.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

జాతివిభేదము

కేప్టౌను, ఫిబ్రవరి 16:— భారతీయులు తమ చాత్రమున అనాదినుండి తెలియజేయు తమరి ప్రత్యేకముగ గూడెములలో నుంచుటకు ప్రవేశపెట్టిన చట్టమును ఆక్షేపించి దానిని ప్రవేశపెట్ట గూడదని ఈ అధ్యంతరములను జేసిన మంత్రి తెలియజేసిరి.

(1) ఈ చట్టము వర్తకల సేగాక మామూలుగ నివాసము జేయువారిని గూడ నిర్బంధముగ గూడెములలో నుంచ నుద్దేశించుచున్నది. అసిద్ధాంతము కిప్పు మే మంగీకరించము. అట్లు గానో అజ్ఞాతి మానాతిని నిర్బంధమునకు కేళించునా, న్యూనత కలుగును.

2. ఈ చట్టమున ప్రజల స్వాతంత్ర్యమునకు నిరోధము గలుగును.

3. యూరపియులు భారతీయులు పోటీజేయు భారతీయులు యూరపియుల : ట్ల అన్యాయముగ పోటీజేయు చూస్తూ రనుచున్నారు. వాదసాక్షర్యము అయ్యది ఒక వేళ జనమనుకొన్నను ఈ చట్టమున ఈ పోటీపోయి యూరపియుల లకు ఆ ను మా ల పరి సిద్ధి కు లేరువునా? భారతీయులను ప్రత్యేకముగ గూడెములలో నుంచిన యూరపియులకు లాభము : అగునా? అందువలన లాభములేదని మా యభిప్రాయము. మీదుమిక్కిలి ఉధృతమున అది మరింత కడు పురుగుండుండి కలతలకు కలుగజేయును. జేతమకయు కల నామలతో ముగిసిపోవును. ఇదివరకే కృత్రిమము ఈ ప్రతి కూల భారతీయోద్యమ వ్యాపకముచే కలుగజేయుబడిన కలతలు మరి తయినుచుండును.

4. భారతదేశ సంస్థానాధీశ్వరులు జాతినమితిలో సభ్యులగుటచేతన వారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో ఒడంబడికను జేసి కొనుటచేతన ఈచట్టము ప్రవేశపెట్టిన అంతర్జాతీయ చిహ్నముల బయలుపడెను.

5. ఈ చట్టము యూరపియులు భారతీయులకు గూడ అంశముగనుండును. తుదకు జేతమునకు దీనివలన లాభమెద్దియు యుండదు.

మంత్రియుద్దేశ్యములు

భారతీయులను ప్రత్యేకముగ గూడెములలో నుంచు చట్టముగూడదని విన్నవించుటకు కలుగు బడిగల భారతీయులు చాలమంది మంత్రిదళకాక నాగరిని కలిసికొనిరి. జరుగుతుగ పార్లమెంటు వ్యవహారములను ఆలోచించవలసి యుండుటచే సోపనామా మరల వీరందరను రావలెనని మంత్రి సెల విచ్చెక. ఈచట్టమునకు భారతీయులను సాక్షులందుగాని ప్రభుత్వమునట్ల గాని వ్యాధియుగ ప్రకటించలేదని మాత్రము తెలియజేసిరి. ఈచట్టము ప్రకటించుటకు ముందు బ్రాన్సు వాణి బ్రిటిషు ఇండియా సంఘమువారి కొక సభలను ఇతర భారత సంఘములవారికి తెలియజేయుదని పుటియిరి. ఈచట్టము నుండగ పార్లమెంటులో ప్రవేశించుము: దే భారతీయుల కష్టములను గమనించి వాటిని నివారించుటకు వీలుగనెని తొలగించుటకు ద్వేషించి తమ యభిప్రాయములను తెలియజేయుచుంటిమి కాని వీరు బిల్లుకుగూర్చి ఏమియు ఆలోచించనలేదు. దీనికి బదులు జేతమంతటను సభలను జరిపి. ప్రజలకు పిచ్చెత్తునటులు ఉద్దేశమున కరిగించిరి. దీనివలన కొంత ముగిసిపోవును, మన్ను విరిగి మీదబడును. 'మాకు' దుమ్ముబడు 'గాన ఆందరను సాత్విక నిరోధమును జూపుచు నీ బోధించి ఇప్పుడు మీరందరకు వాదగర్భం వచ్చివారు. మీరందరకు కంతకత ప్రాణమున్నంతవరకు ఈచట్టముగూర్చి పోరాడవలెనని ప్రజలకు జెప్పవచ్చు నేను మీరు ఏమిజెప్పినను లాభముండదు. నేనేమి జెప్పవచ్చునను? ఇట్టి విషయమును మీరటులు కలంపి చేయుట సరియాయనపరగాదు. నేను ఈవిషయమై భారతీయులతో పూర్తిగ ఆలోచించివారి యభిప్రాయములను గను గొనగోరితిని. కాని అట్లువుచుసావ్యముగానందున నేనిపుడేమి జెప్పినను ప్రయోజనముండదు. ప్రభుత్వమువారు మిమ్ములందరిని ఈ ప్రదేశమునండి ఈచట్టములముగ తరిమివేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని ప్రజలకు వారు బోధించిరి. నేను జెప్పటలు మీరు ఈచట్టము గూర్చి ఆలోచించి మిషన్లును నాకు జెలి యజేసినను మేము వాటిని తొలగించ పును మీ ప్రజలందర కేగి తిరగకుండుక అందోళనము ఒరిపిలేకలేదని జెప్పట ఎంతయు వ్యాధియు. ఆయ్యది మీ విధ్యుక్త ధర్మము. అప్పుడు మిమ్ముల నెవరును అక్షేపించునానందరు. ఈ సంగతు

లకే నేను మీరు జెప్పవలసిందిని మీరు జెప్పవలసినదాని నర తను నేను వివరలందించి. నాలో జెప్పిన సంగతులన్నిటిని శ్రద్ధగా ఆలోచించెదను.

భారతీయులనుగాని మరితరలనుగాని బాధించుట కీ చిల్లు నుద్దేశించలేదు. చాలకాలమునుండి యూరపి యనులు ప్రత్యేకముగ ఇతరుల సంపర్కము లేకుండ వసించుటకు పట్టణములలో భారతీయులను యూరపియులను విడదీసి ప్రత్యేక ప్రదేశములందుంచుటకు ప్రభుత్వమువారు చేయవలెనని కోరుటచే దానిని సాధించుటకు అధికారమునుటకు ఈచట్టము యుద్దేశించబడెను.

భారతీయులను నాశనముజేయుట కీచిల్లు నుద్దేశించితిమని భారతీయులనుకొనరాదు. అదివచ్చుమై తనకు సావ్యమై సంకరరకు భారతీయుల అశాంతములనుగూర్చి ఆలోచించెదమనిరి. కాని ఆచిల్లు సిద్ధాంతము మాత్రము ఆ ఉద్దేశ్యముతోడనే ఏన్ను అపబడెననిరి.

ప్రాంసు జర్మనీ

ప్రార్థిను రాయ బారి

ప్రార్థిను, ఫిబ్రవరి 16:— విల్లరండుగారు జర్మను రాయ బారితో మాట్లాడిరి. ఇతనికి సయినక గౌరవము జరిగెను.

రెండు జేతములకును మైత్రికర్పించి యూరపులో కాంతిని ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించెద నని జర్మన్ రాయబారి తెలియజేసెను. విల్లరండుగారు ఇతర బాధ్యతగల జర్మను రాయ బారిని జూచి సంతసించిరి.

నార్వే - రషియా

నార్వే ప్రభుత్వమువారు రషియా ప్రభుత్వము వంగిరించిరి. రషియా ప్రభుత్వమువారు గూడ స్పీటిజు బర్జెకొవిచ్ నార్వే ప్రభుత్వాధిపతిని సంగీకరించిరి. మిగిలిన వ్యవహారము లన్నిటిని సోఫీ నార్వే విచారణసంఘమువారు నిమిమించెదరు.

భారతదేశమునకు వైమానిక ప్రయాణము నేర్పరచుటకును, తపాలను గొంపోవుటకును ప్రభుత్వమువారు రాలోచించుచున్నారని వైమానిక మంత్రివర్గమువారు తెలుపుచున్నారు.

నౌకాశయ కూలీలతగాదా

ప్రతిష్టంభనము

ప్రధానామాత్యుడు జోక్యము కలుగజేసికొనుట

టీఫ్లు, అర్ధరాత్రి ఫిబ్రవరి 17:— మల్ ఏవో రాజు తదుర్కటకు యజమానులు, పనిచాందరతపున ప్రతినిధులు మరల కార్మిక మంత్రిని కలిసికొనుటకు ప్రయత్నించు చున్నారని తెలియుచున్నది.

అసలుపని చాందరా కుటుంబ కేటించుదేదని మానరలే నని ఆజ్ఞాపించిరి. కాని అది సోపనావరము వరకు అమలుగోనికీ రాదు. ఈవేళవరకు కార్మికమంత్రితో మాట్లాడ నుండుటచే కొంతవ్యవధి గలదు. ఈలోపుగ మరల కొంతకాల ప్రయత్నములు జరిగ నవచ్చులేకుండ పోవచ్చును.

ఈరచనలన 120,000 నౌకాశయకూలీలు పనిలేకుండ పోవును. వీరికి ఇంకొకరెండి పిల్లింగులు ఎక్కువవేతనముకాక లేవనచున్నారు. ఇతర తిక్కునకీ పని ఇచ్చెదమని అభయమిజుతలే ననుచున్నారు. కాని యజమానులు 18 లేదినండి ఒకపిల్లింగు హెచ్చువేతనము లిచ్చెద వనిరి. రెండవపిల్లింగును గూర్చి నిరాకరించి.

ఈ విషయములో ప్రధానామాత్యుడే జోక్యము కలుగజేసికొను ననుచున్నారు. కార్మిక మంత్రితరగతా రింగను ప్రయత్నించుచు నే యున్నాడు.

ఇండియాలో కనుకారములను ఆపు జేయవలెనని డెయిలీ మెయిలుపత్రిక వీర వొనగుచున్నది. ఇండియాలో విప్లవకారులు ఆ దోళనము గావించి ప్రభుత్వమువారికి కష్టములను కలుగజేయుచున్నార గాన ప్రతివీ దేశభక్తులను ఇండియాలో ప్రవేశపెట్టరాదనుచున్నది.

కలరామాత్రలు

దబ్బి 1-కి 12 మూత్రాలు వెలయా 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

మదరాసు నీటిపారుదలబిల్లు

భార్యసెంటుబార్డి గెజిట్టు

(గతసంచిక శేషము)

21. ఏ నీటిపారుదల అధికారమును, ఈ విషయము ఆ యామొక్క ప్రత్యేకమైన ఉత్తరవుల ననుసరించి వ్యవహరించు ఏ మనుష్యుడయినను, నిర్ణయించబడినట్లుగా యేభూమి అంతయునను—

(ఎ) అట్టివని (కర్నూ) నుండి యేర్పడిన మన్నుగాని యితర కర్నూలుగాని అట్టివని (కర్నూ) మీద వినియోగించుటయొక్క కావలసివచ్చు సామగ్రిగాని దానిమీద వేసేయుంచుటయొక్క లేదా

(బి) అట్టివని (కర్నూ) ముప్పుకు చేరుటకు గాని ముప్పుకు గాని దానిని ఏ మన్నుగాని, రాయిగాని యితర సామగ్రిగాని తీసుకొనుటకై (కర్నూ) చర్యనను.

22. ఏ నీటిపారుదల అధికారముగాని యితర మనవి గాని ఈ విషయమునకు చనువరచి ఇవ్వబడిన అధికారములను యేలా యిందుచు ఏదేని భూమిమీద గాని ఏ ట్టుదలతోగాని అవరణముల ముగిలితొనకిగాని ఏ నీటిపారుదల పని (కర్నూ) నుండి యిందుచు నీళ్లు లోనికి ప్రవేశించని కారణము తొలగిస్తే వేసిన తోలతోగాని దాని అక్రమములకు నమూనాతో కాకుండు మరేయొక విధముగా ప్రవేశించుటకు ఉద్దేశించునట్లు అట్టి భూమియొక్క, కట్టడముయొక్క, ముగిలితొనకిగాని లేదా తోలయొక్క అక్రమములను అట్లు చేయుటకు తనకు లక్ష్యముగా గురించి (వారములయొక్క ఒక వారమున నోటి ననుచుండుగా ఈ విషయమును. అయితే ఒక జూరు నుండవలయునట్లు భూమిమీద ప్రవేశించుటకు అట్టి నోటిను యేదియు అవసరము యుండకూడదు.

23. ఏదేని నీటిపారుదల పనికిగాని మరదలనీటి పనికిగాని ఏ ముప్పవలనైన అధికారము లేకుండు ఏదేని నష్టమునను, ముప్పు అనునను, పెంపు అయినను, అటంకమునను కలగజేయజేయునట్టి అట్టి మనవి భూమిమీద, కర్నూలు చూచునని తోచునంత విచారణ చేసిన మీదట, తెలిసికొనుటకుగాని పోషించుట గాని విలువలను, కర్నూలు, తన అభిప్రాయముతో అట్టి కర్నూలు, ముప్పు, పెంపు లేక అటంకములను లాభమును పొంది పంటలుగా యావత్ భూముల అక్రమములకు తన నోటిను నిచ్చివేయవలయు, వారు చేయవలయునట్లునైన వినిన తరువాతను లేదా విన్నపముల పంపుకొనుటకు వినిన బడలబట్టి కాలము కడచిపోయినను, అట్టి అక్రమములకు కర్నూలు అట్టివలయునను మరమ్మత్తు చేయుటయినను, అట్టివలయునగాని, పెంపుగాని, అటంకముగాని తీసివేయవలయునను తగిలే కర్నూలు రాబట్టుకొనవచ్చును. ఈ కర్నూలు ననుసరించి కర్నూలుచేసిన ప్రతి యేర్పాటునకును డిస్ట్రిక్టు కర్నూలునకు అవీలుచేసుకొనవచ్చును; అయితే తీర్పు కడపటిదిగా నుండవలెను.

24. కొంత ఒక యెట్టుతో ఉండే భూమికిని కొంత గవర్నమెంటు భూమికిని ఉండవలయు ఒక నీటిపారుదల పని (కర్నూ) మరమ్మత్తు చేయవలసి వచ్చును, ప్లాంట్లు, అంచనాను నకల్లు భూస్వామి నిర్దిష్టతవారకు, దానివిషయమై వానికి అత్యవసరము చేర్చుకొనుటకు అతనికి అవకాశమిచ్చిన తరువాతను కర్నూలు అమర్చుటకు చేయి వచ్చును; అట్లు మరమ్మత్తు చేయవలయు తగిన భూములు, కర్నూలు కర్నూలు ఏదైనా ఒకటి అప్పటికి లేవును, ఆ కర్నూలునీ నీటిపారుదల జేయవలయునట్లు, గవర్నమెంటువారికి నీటిన్ను లేదా కర్నూలుకొనుటకును భూమియు, అట్టివలయునట్లు అవకాశమును డి ఉచితముగా నీటిపారుదల చేయవలయునట్లు ముప్పుల ఎట్టిభూమియు యెంతో భూమి యొక్క అ విస్తీర్ణపు దామాషా ననుసరించి గవర్నమెంటువారికి భూస్వామికి పంచబడవలెను; అయితే, ఆ యెట్టిగవర్నమెంటు కర్నూలు నీటి గవర్నమెంటువారికినను, భూస్వామి వలనను కర్నూలులకు ముప్పులకాదు అనుభవించవలయునట్లు సందర్భములో భూములు అట్టి కుంతులప్రకారము విభజించవలెను.

4 వ అధ్యాయము

నీటిపారుదల.

25. ఒక నీటిపారుదల నిర్మాణము కోసం ఏ మనుష్యుడయినను ద భూమిదారుని భూమిలో ఆ నీటి పారుదల నిర్మించుటకు అట్టి నిర్మాణమును అత్యవసరము అన్ని కార్యములను చేయవలయునట్లు నీటిపారుదల అధికారులు (వారములగా ద భూమి పెట్టుకొనవచ్చును.

26. (1) అట్టి నీటిపారుదల నిర్మాణము యొక్క ముఖ్యమైన నీటిపారుదల అధికారులచేయవలయు, ప్రారంభపు నిర్మాణ కర్నూలుకును, ఒకవేళ చెల్లించవలసి వచ్చే కర్నూలుకును (కరీరము) ఏదైనా ఉన్నయెడల దాని మొత్తమునకు చాలి యుండునంత వైకమును డిపాజిటు చేయవలసినది అందు ద భూమిదారుని కోరవచ్చును; అట్లు వైకము డిపాజిటు చేయవలసిన మీదట అతడు నడచు నీటిపారుదల మిక్కిలి యేర్పాటునకు నేలగుర్తు (అల్లె మెంటు) ఏది అను విషయము నిర్మాణ చేయించి దానిని నిర్మించుటకును ఏభూమి అధికారుని తాను అభిప్రాయముతో దానిని గుర్తు పెట్టింది, అట్టివలయునట్లు ఏదైనా గమనముగలదా ఏర్పాటుకు ఉద్దేశించబడినట్లు అట్టి ప్రతిగమనముతోను, అట్టిగమనముతో చేసిన అట్టి భూమిలో ఇతరమార్గము అట్లు గుర్తు పెట్టబడినది ఒక ప్రకటనను నిర్ణయించబడిన విధమున వెంటనే ప్రచురించవలెను. అట్టి నోటిను యొక్క నకల్లును ఏ భూమిమీద గాని నీటిపారుదల తీసుకొని పోవకుండు ఉద్దేశించబడునట్లు అట్టి భూమియొక్క భావం దు అని తెలియబడిన లేదా నమ్మబడిన ప్రతిపక్షికినీ, మరియూ అట్టిభూమి ఉన్న ప్రతి జిల్లాయొక్క కర్నూలునకు అయిన జిల్లా కలెక్టరులో ప్రకటించుటకుగాను పంపవలెను.

(2) ఇదిగాక, అట్టి నీటి పారుదల ద్వారా నీటి సరఫరా పొందగల ఏ ముప్పవలనను ఆ విషయము అట్టి నోటిను ప్రకటించబడిన ముప్పది దినములలోగా నీటిపారుదల అధికారుల తన ద భూమిను పంపుకొనుటకు నడచు నోటినుతో కోరవలెను. అట్టి యే ద భూమిదారునకు వచ్చినట్లు అతని ద భూమి అధికారింపబడినయెడల అతడు అట్టి నీటిపారుదల నిర్మాణము విషయమును, దానికయి భూమిని సంపాదించుట కగు కర్నూలును తన వంతుకు చెల్లించవలసి యుండును.

(3) ప్రారంభకర్నూలు పూర్తి అయినప్పుడు ఆ భూమియొక్క అంచనామొట్టి ద భూమిదారునికి నీటిపారుదల అధికారులకు ఇవ్వబడవలెను. అట్టి భూమిలో, ఆ అధికారుల నీటిని లేదా మురుగునీటి నీటిపారుదలను పోషించును, దానిమీదుగా సర్వేయి లాభపోవలయునట్లు గవర్నమెంటుకు ఏదైనా విషయ నిర్ణయించబడినయెడల చాలి భూమి చేయునట్లు వలెను.

27. ఉద్దేశించబడిన నీటి పారుదలయొక్క నిర్మాణముచే బహుళ: బాధకుడు కాగలిగినట్టి లేదా అట్టి నీటి పారుదల నిర్మించుట ఉద్దేశించబడిన భూమిలో బాధకుల గలిగినట్టి యే మనవి విషయము ఉద్దేశించబడిన నిర్మాణము విషయమున తనకు అత్యవసరము విషయము అధికారులకుగా డిస్ట్రిక్టు కర్నూలునకు, 26 వ కెక్సనులో చెప్పబడిన నోటిను ప్రకటించబడిన ముప్పది దినములలోగా ద భూమి పెట్టుకొనవలెను. ఆ యావత్తును గురించి ఏ కాలమున ఏ స్థలమున విచారణ చేయవలసి, ఆ సందర్భమున నిర్ణయించబడిన విధమున ముందుగా సందర్భములకు ముప్పులకు నీటిపారుదల అధికారుల నోటిను ఇచ్చివేయవలెను, డిస్ట్రిక్టు కర్నూలు అయినట్లును సందర్భమున చేయవలెను. ఉద్దేశించబడిన నీటిపారుదల ఒకటికంటె ఎక్కువ జిల్లాల మీదగా పోవునట్లు దేయవలయునట్లు నడచు నీటిపారుదల అంధకర్యము, పోటు ఉండే డిస్ట్రిక్టు (జిల్లా) యొక్క కర్నూలు ఈ కెక్సనుయొక్క కార్యముల నిమిత్తము డిస్ట్రిక్టు కర్నూలు యుండవలెను.

డిస్ట్రిక్టు కర్నూలు ఈ కెక్సను ననుసరించి జారీకొనిన ఉత్తరవుల నన్నిటిని వాటికిల కారణములను (వారములగా గుర్తు చేయవలెను.

28. డిస్ట్రిక్టు కర్నూలు తన ఉత్తరవుల నీటిపారుదల అధికారులకు తెలియజేయవలెను! నీటిపారుదల అధికారుల, తనకును కర్నూలు తోచియెడల ఉద్దేశించబడిన ఆ నీటి పారుదలయొక్క నేల గుర్తులకు (అల్లె మెంటు) ముప్పువచ్చును. అట్టివలయునట్లు సందర్భములో ఆ ముప్పును ఒకవేళ బాధకులు కాగల మనుష్యులకు నోటిను నిచ్చిన తరువాత అట్టి నీటిపారుదల నిర్మించవలయునట్లు లేదా దానిని సంపాదించు డిస్ట్రిక్టు కర్నూలు తీర్మానించవలెను.

29. ఒక నీటిపారుదల కార్యమునకు కారణమైన భూమి 1891 వ సంవత్సరపు భూమి పాపకర్తయొక్క అధికారులకు ఒక ప్రకటనావ్యాజ్యమునకు కారణమైన భూమిగా భావించబడవలెను, మరియూ అది నడచు అట్టుయొక్క విభజనల ననుసరించి సంపాదించి బహుమియు.

30. సంపాదించబడిన భూములు ఏదైనా కేటునెలు జిల్లాలలో ఉన్నయెడల ఆ భూములకున్న అయిన జిల్లాల కర్నూలు భూమిసంపాదించు చేయవలెను.

31. భూమి సంపాదించబడినప్పుడు, లేదా ద భూమిదారులను గాని, ద భూమిదారులను గాని ఏర్పాటు చేయబడి వచ్చును నడచు నీటిపారుదల నిర్మించుటకు ద భూమిదారునికి లేదా ద భూమిదారులకు నీటిపారుదల అధికారుల అనుమతి ఈ విషయము లేదా తానే దానిని నిర్మించవచ్చును.

దాని యే ద భూమిదారునికయినను, నడచు భూమిని సంపాదించు విషయము చెల్లించవలసినయెడల యేదేని మొత్తమునాకు చెల్లింపవలెను, నీటిపారుదల నిర్మించుటకు అనుమతి ఇచ్చబడవలెను.

ఏద భూమిదారునికయిన, చాకు సంపాదన కోరికయిన భూమిని నిర్మించవలెను భూమిని అమర్చునీ తలచునెడల, నిర్మాణపు మొత్తమును పంపించు భూమిదారుని తన ద భూమిను ఉపయోగించు నుండు పాపకర్త ఉండవలెను.

32. నీటిపారుదల అధికారుల అట్టి నీటిపారుదలను తానే నిర్మించవలెను అందు అని పూర్తియైన వెనుక దానిని గురించి 25 వ కెక్సను ననుసరించిన ద భూమిదారునికిని, ఎవరైనా ఉన్నయెడల 26 వ కెక్సనుయొక్క (2) వ కలు కెక్సను ననుసరించిన ద భూమిదారునికిని నోటినుచ్చి, భూమిని సంపాదించుటకును, నీటి పారుదలను 26 వ కెక్సనుయొక్క (3) వ కలు కెక్సనులో చెప్పబడిన యెట్టులను నిర్మించుటకు అయిన భూమి విషయమున వారు ఇంకను చెల్లించవలసి విషయము మొత్తమును చేసినట్లు అనుమతించవలెను.

33. (1) ఏద భూమిదారుడయినను నీటిపారుదల నిర్మించుటకు తనవంతు ఈ విషయమును తీర్చిదిద్దువలెను అతడు అతని ఉత్తర బాధ్యతలను నడచు యెడల—

మొదటిది.—26 వ కెక్సనుయొక్క (3) వ పేర్లగావులలో చెప్పబడిన నీటిపారుదల విషయము (ముప్పులు) అనుమతి ఇవ్వబడిన తరువాత ఒక సంవత్సరములోగా ద భూమిదారుని తన నీటిపారుదల అధికారులకు తప్పి పోవకుంట్లుగా నిర్మించవలెను. అయితే, ఇంకొక అధికారుల తన యెట్టులసారము ఈ కాలపరిమితి మోపు చేయవచ్చును.

రెండవది.—26 వ కెక్సనుయొక్క నిబంధనల ననుసరించి ఒక నీటిపారుదల నిర్మించు కార్యము కోరికయిన సంపాదించబడిన భూమి అట్లు కార్యముకోరిక ఉపయోగించబడవలెను.

(2) ఈ కెక్సనుకుల విధించబడిన యే వరతుల ప్రకారమునను జరుపబడవలెను, ఇంకొక అధికారుల ద భూమిదారునికిగాని అతని ప్రతినిధులకుగాని నిర్ణయించబడిన విధమున నోటిను నిచ్చినతరువాత ఆ నీటిపారుదలను, దానికి సంబంధించిన ముప్పులను తానే నిర్మించి, భూమిని ద భూమిదారునివద్దనుండిన పాపకర్తయను వాని ప్రతి భూమిదారునిని రాబట్టుకొనవలెను.

34. 25 నుండి 30 వరకుల కెక్సనులలోని విధించబడిన చట్ట ఒక నీటిపారుదలను పెంపుచేయుటకు, అభివృద్ధిచేయుటకు, లేదా మార్చుటకు, చేసినట్లు యే ద భూమిదారుని కయినను ఉద్దేశించవలెను.

35. (1) ఈ విషయమును అధికారింపబడిన యే నీటిపారుదల అధికారులకు, అట్టి నీటిపారుదల అధికారులయొక్క ప్రత్యేకమైన ఉత్తరవుల ననుసరించి వ్యవహరించుచుండు ఏ మనుష్యుడయినను, 26 వ కెక్సనుయొక్క (3) వ పేర్లగావులలో చెప్పబడిన విషయము చేత తాను అత్యవసరమని యెట్టి నీటిపారుదలను తానే నిర్మించవచ్చును. లేదా ఉన్న నీటిపారుదలను లేక పని చేసినైను పెంపు చేయవచ్చును. అభివృద్ధి చేయవచ్చును, లేదా మార్చవచ్చును.

(2) ఒక ఇంకొక విషయము నిర్మాణము సంబంధించునట్లు ఒక ఇంకొక మెంటు పిల్ల కావన యెడల సరఫరాచేయుటకు లేదా సరఫరాచేయుట ఉద్దేశించబడిన ఒక నీటిపారుదలను, అట్టి కావనను నిర్మాణము చేయవలయునట్లు, అది నీటిపారుదలగాని తెలుపబడిన తరువాత ముప్పు న సర్వీసులలోగా గాని, నీటిపారుదలను చేయవలెను, ఆ మార్గమును నిర్మించుటకు, దానిని పెంపుచేయుటకు, మార్చుటకు లేదా అభివృద్ధి చేయుటకు ఏదైనా ప్రయత్నమును చేయవలెను సందర్భములలో తప్ప. అట్టి సందర్భములలో అవలంబించవలసిన చట్ట సాధ్యమైపరిమితము 25 నుండి 30 వరకుల కెక్సనులలో విధించబడిన చట్టగా ఉండవలెను. కడపటి సందర్భములో, అవగా, గవర్నమెంటు పిల్ల కావన నీటిపారుదలగాని తెలుపబడిన తరువాత ముప్పు సందర్భములలోగా గుర్తులు చేయవలెను మొదలగు పనులకు ప్రయత్నములు చేయవలెను సందర్భములో, నేలమీద గుర్తునెంచు విషయమును అత్యవసరము చేయవలెను, 29 వ కెక్సనులో విధించబడినట్లు విధముగా, డిస్ట్రిక్టు కర్నూలు ఆ నీటిపారుదలను కావనసమయము భూమిని సంపాదించవచ్చును.

కలచవీరు వెంకటరమణాచార్యు,
కార్యదర్శి.
మండలసంఘ కార్యాలయం, తాడిపత్రి

శృంగారశ్రీనాథము

కర్త - కేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి - శ్రీనాథకవి చరిత్ర మెల్ల కుంఠలామలకముగా నిరూపిత. శబ్దరూపాల శక్తివర్ధింకరించినది. అత్యర్చనాథము. ఆహ్లాదకరములు గలవు. రసవంతము లయిన పద్యము అన్నది. మొల 20-0

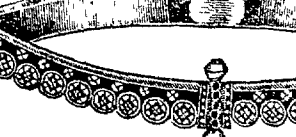
చాటుపద్యములే పంజరి, ద్వితీయభాగము. 1-8-0	శ్రవణంధరత్నావళి 1-8-0
మూర్ఖాశ్చయము చుట్ట. 0-4-0	శ్రీకాళ్య శ్రీహరిశతకము. (ప్రాచీనము) 0-8-0

ఫిబరవరి నెల ముగియుటలోగా ఆర్డరు పంపువారికి పోస్టేజీ మేమే భరించి పంపుగము.

మణిమంజరి మేనేజరు, 3/15, నల్లతంబివిధి, తిరువల్లి క్లెయి, మద్రాసు.

అతిసంవరమైన బంగారుగాజులు దొరకు భవనము

ఏమో స్త్రుత గాజులుగాని యే కొంతలా వ్రేసు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

హజరలా శేషి అతిర్వరలో రయ్యుచేసి యివ్వబడును.

మోహన:

ఇది 2 1/2 సరసము మొదలు 6 సరసముల వరకు రయ్యారగును.

చేదాము సహా మజారి జత 1-కి ర్పు 10

మంగుసూరు:

ఇది 5 సరసము మొదలు 10 సరసము వరకు రయ్యారగును.

మజారి జత 1-కి ర్పు 25 లు

ఓ వఫా ఆర్డరు నిచ్చిన మీరే కచ్చక రయ్యార అనేక ఆర్డరులు యిచ్చును నమ్మకము మాకు గలదు.

ఉయ్యడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నాగవర్రులు, 25 వై నాగవర్రులలోడు - మద్రాసు.

అమృతాంజనము

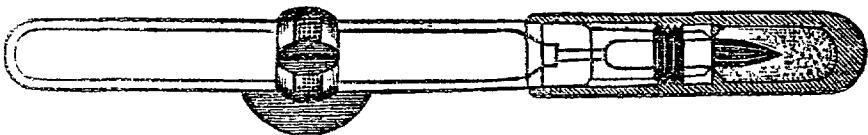

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

1-నిడబ్బీలో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

సెల్ ఫిల్లింగు "ఆగేట్" ఫస్టిన్ వేనా

పాకా-టెన్-సెన్ గ్రహంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూజాతీయులందు శూద్ర విమర్శనముగా జనాదరణము చెందుచున్నది.
సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము 2957
మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి సుపయోగించుట యధుత్వము నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము? రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite
Toilets, Kaminiya Oil,
& Otto Dillabhar, Sold
everywhere,"

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఉడికరాకమునుపే త్వరపడుడు.
ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.
అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే
కామినీయా నూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కష్టి రోగమున్నను, కిరో మంద్యమున్నను, యిది దివ్యవధును
వెంట్రుకలు జిట్టుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.
మీ వెంట్రుకలు మరల యెక్కువే పెత్తదనమును గల్గి తట్టువలె నుండి మెరుగు
యగు చుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని కరీషించి చూడుడు

వెంట్రుకలు యెట్లున్నదియగునో కనిపెట్టుడు

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను శరీరస్థిత్వమునకు జేయును.

ఇది బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు క్రత్యేకము.

అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువానన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"టెటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యధుత్వమైన గుణముగలది.

బొన్న బుడ్డి 18 ఫర రు 2-0-0

చామ బుడ్డి 18 ఫర రు 0-12-0

చామ బుడ్డి 1-కి ఫర రు 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన నానన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మయల బహువారంబరపద్ధతున్ను, శరకు అమృతాంజనముగా దా దొరుకును. శేషము.

పోలు యేజింట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 కామ్యూనుజీదు, బొంబాయి.

125

కావలెను!

ప్రతి చోట మా క్యాలండర్లను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను మిక్కిలి లాభకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు పంపిన వరతులు తెలుపబడును.

Rajvaid Sri Hamandasji Kaviraj

152 Harrison Road, Calcutta

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తిన్పదార్థములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరమునప్పుడు, 2. కీళ్లసందులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల బిగిడియుట, 4. సందులయందు ఉబ్బుట, 5. శేమటకు కదలుటకు వీలులేకుటల సర్వాంగములు బిగిడియుట మొదలగు నవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగితోడనే గంది యందు పోట్లు నొప్పులు పోయి కఠిరము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపాడుముతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్కుస్

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటికం చంద్రప్రభా మూత్రము

ఇది శిలాజిత్తు లోహాభివృద్ధి, చూర్తిక భస్మము, మొదలగువాటిని జీర్ణి కాస్త్రోక్తముగా కియారు చేయబడి ది. మూత్రముతో కలిసిపోవు భుక్తము, మూత్రమునందు తిపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెక్ రోగముల, నడుగు నొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగువి కర్షక కుహరము.

ఒక తులము ఔషధముల బుడ్డి 1-కి ధా 1/5/0
8 బుడ్లకు ఒక సారి అద్దరును పంపిన ప్యాకెట్ గు పోస్టు ఖర్చులు యశాము.

మా ఔషధముల క్యాటలాగ్ యి నాము గా పంపబడును.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road,

Madras.